

JEŠTĚRKA
V ČERVENÉM BLUDIŠTI

J I Ř Í M A Ř Á N E K

J E Š T Ě R K A

V Č E R V E N Ě M
B L U D I Š T I

H U M O R I S T I C K Á D E T E K T I V K A

II. VYDÁNÍ

A L O I S S R D C E V P R A Z E

1 9 2 9

8951 ✓

20 / 42

Všecká práva vyhrazena

PŘÍTELI,

který definitivně zesmutněl, když si — žel — autenticky dokázal moji totožnost s autorem grotesek a detektivek,

PŘÍTELI,

který mne marným patosem varoval před scestím, jež nezachránitelně ústí v mezípalubí kolportážních vitrin,

PŘÍTELI,

který se zhroutil, dověděv se, že můj vzor dobyvatele světa není už Alexandr ani Napoleon, ale kocour Félix, onomu příteli kajicně připsuji traktát na konci této knížky.

I.

Nůž! ... záupěl zsinálý profesor Bim pět minut před jednáctou dějinného dne, kdy
1. dovršil pětasedesátku,

2. kdy kvintány Vajse a Voborského distancoval rozhodnou
pětkou z přírodopisu do příští konference,

3. kdy mu po skončené přednášce o ještěrech zmizel s ka-
tedry pověstný perofizek s monogramem B. B., jímž
v přestávce zkoušival vryp Brunnerova syra, jindy vydda-
bával z třídnice inkoustovou daktyloskopii, v přírodopis-
ném praktiku pitval žabí stehna.

II.

48 hodin před touto dějovou trojčlenkou rozkřikl se do
ulic a uliček rudězlutý plakát kočovné společnosti:

ČERVENÁ JEŠTĚRKA

VYSTŘEDNÍ FRAŠKA

V hlavní úloze svůdná *Erna di Garmo*
(V devátém jednání břišní tanec)

III.

Hůl, klobouk, torba.

Tyto věci našel večer u řeky hlídač alejí Bedrna, když si
svou švestkovou anabasi zpestřil procházkou k řůni.

Hůl s bodcem, zelená torba — každé dítě nedalekého města
by bylo rázem poznalo majetek Bimův. Širák, špičatý a namač-
kaný jako Gerlachovka, vyloučil podmínečnost hlídačova soudu.

Přes to ani zkoušený Bedrna nedůvěřoval sensačnímu nálezu, dokud se nepřesvědčil poslední, průkaznou zkouškou. Nesehlala. Nad vnitřním, koženým lemem klobouku svítil proužek složeného papíru.

To byl Bim.

Nechtěl-li na něco zapomenout, napsal na papírek, složil a ukryl za koženým páskem. Nezapomněl-li někde klobouk celý, zbývaly dvě možnosti, aby se připomínka uplatnila. Buď až si bude kupovat nový (bezděčně napovídalo tragiku věčného zapomnění), nebo až bude připomínek tolik, že se za lemem nevejdou. Stávalo se, že širák, vycpaný papírovými aktualitami, balancoval na pahorkatině jeho lebky jako cylindřík v temeni clownově.

Jediný papírek za lemem — to bylo nové. Vrozenou i povinnou zvědavost hlídačovu jitrilo předtuchou.

Obešel nález stokrokovým poloměrem. Hvizdal na prsty. Do temnot volal Bimovo jméno. Bez ozvěny. Předtucha se vtělovala.

Zažehl svítilnu, dychtivě rozbalil papírek a užasl, když do slabíkoval:

„Červená ještěrko,

kruhy se kolem mne užl, za pět minut budu už nezachránitelně plavat. Včerejší večer na Vašich rtech byl sladkým prologem tohoto bědného konce. Buď i jeho smírným doslovem...“

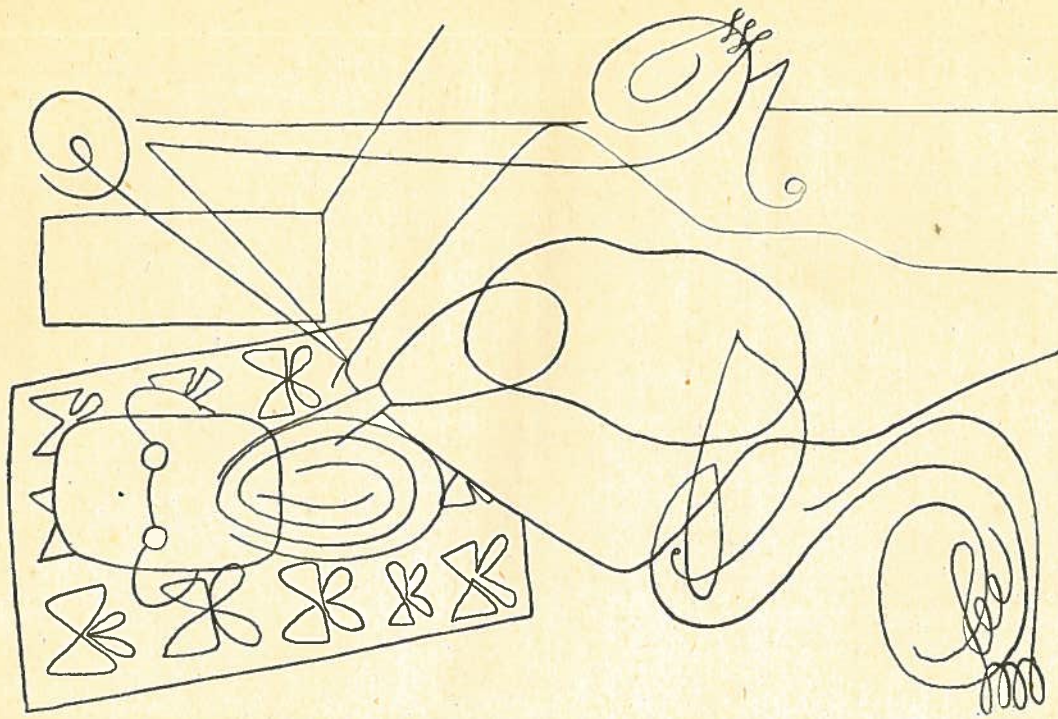
Bim!

Po leta pověsně mravný Bim (šedesát pět roků, svobodný, náboženství katolického), zavilý odpůrce koedukace, jenž by byl posunul pohlavní dospívání nejméně o dvacet let, užkostný vychovatel, jehož dobromyslná shovívavost rázem mizela, šlo-li o nepatrný poklesek proti mravopočestnosti —

Bim napsal milostnou závět,

Bim prožil večer na Vašich rtech,

Bim se utopil pro ženskou!

Bedrna by byl nejraději vyšplhal na kostelní věž a zburcoval spící město autograficky zaručenou novinou.

Ale plechový odznak, v němž se výstražně zaleskl měsíc, připomněl mu úřední váhu osobnosti, přísahu, instrukce.

Pevně a skoro symbolicky semknul rty, posbíral nalezenná corpora delicti a nejkratší cestou, přes pole, přes luka zamířil k městu, aby se co nejdříve rozdělil o tíhu chmurného poselství.

IV.

Profesor Voska, šedovlasý, ale bojovný novotář, který řídil kdysi ve velkoměstském žurnále divadelní rubriku, uvítal divadelního ředitele Macha při společném obědě v restaurantu velmi nelichotivě. „Vypovídám vám diplomatické styky. Jste fušer. Šmírať. Jako ostatní. Zklamal jste zkrátka. Po skvělých, smělých výbojích Ohnivého kruhu najednou lascivní fraška s břišním tancem . . . Jsou to konce! A ke všemu Erna di Garmo! Holka z baru, námezdná dívka, trochu lepší Moulin rouge — a to je vaše poslední dramatické menu pro zdejší kulturní podvýživu . . . Složte svoje praktikáble a jděte si s Ernou di Garmo objevovat Kavkaz. Ale nebrečte pak v slabé chvíli sentimentálně, že jste zneuznáván, že byste dokázal jiné věci, že máte odvážnější plány.“

„Teda“ (takhle začínal divadelní ředitel každou filipiku): „sehrál jsem dosud tři večery. Nové drama, nová režie, nové herecké výkony. Poloprázdňné divadlo. Přes to jsem byl vyprávěn mizivou menšinou těch, kteří do divadla zabloudili nedopatřením. O příštích dvou večerech nebyla mimo vás a několik kulturních studentů v divadle ani noha. Myslil jsem, že přijdou aspoň ze zvědavosti. Psychologicky faux pas. S generací na generaci kupují bačkory výhradně jen své značky (zařazeno r. 1785), kávu své značky, knihy osvědčené značky svého spisovatele a nakladatele. Stará, známá fraška je pro typ měšťáka zdejšího ražení něco jako Mlýnář a jeho dítě. Nebojí se riska investovaných peněz. Každý mlynář a každé dítě ví, že se bude nenamáhavě bavit. Že se budou po sté smát vtipu, jemuž se smějí dosud jen devětadevadesátkrát. A mimo

to — pro ženaté a otce — břišní tanec s Ernou di Garmo v pikantní úloze.

To je jakýsi druh mé egoistní pomsty, pane. A nikoli nezištný. Touto sebezprostitucí vykupuji odvahu svých večerů. Za tři frašky s břišním tancem deset takových Ohnivých kruhů: není to skvělý obchod? Ale nezůstává jen na tom. Erna je kurtisána svého stylu. Ve třech dnech mi položí město k nohám. Dovede to úžasně. Divadla by nestačila, kdyby ta holka začala psát frašky z pouhé zkušenosti. Nemám s ní kontrakt. Ale odřekne i výhodnější cizí nabídku, kdykoli ji dopíšu. Sympatie? Sport? Nepátrám. — *Fenomen!*“

Voska se ironicky ušklíbl: „Řekněte ještě, že jste jí napsal verše do památníku, a veřejně vás obviním z patologické erotomanie . . .“

„Víte, že jsem si z vašich obvinění nikdy mnoho nedělal a nařknete mne proto třeba z otcovraždy. Ale pozor, profeso: souse: můstek mezi svrchovaně vážným a svrchovaně komickým je zatraceně vratký. Tak, že se někdy nepoznáváme . . .“

V.

ČERVENÁ JEŠTĚRKA

„Podívej se, Jarmuško — je něco nového pod sluncem?“ zafilosofoval kvintán Vajs, když se zastavili u nárožního plakátu. „Měl jsem přece milý důvod, že jsem si pro tebe vybral „červenou ještěrku“. Měla jsi tenkrát červenou blůzku s rudým květem na nadrech, špatným hlídačem . . .“

„Tíseji, Casanovo“, varovala nevyhrůžným úsměvem. „Která ještěrka se červenala přede mnou . . .?“

„Víš přece, že pro tebe jsem ochoten propadnout z přírodu. Chceš přesvědčivější důkaz?“

Jarmuška se zasmála. „Ta dnešní pětka z přírodopisu byla

tedy přímé vyznání lásky... A co ti to sbalil pod lavici batůžka Bim?"

"Abelardův poslední pozdrav Heloise. Bim rádl. Abecedu zlověstně přeskočila s U na V. Můj osud byl neodvratně zpečetěn, protože jsem včera večer neměl chut ani náladu přirodopisně se obírat ještěrkami... A teda jsem ti ještě před opravou napsal dopis, který ti měl Voborský pod lavici doručit. Ale ten morškej stařec mě namákl... co to tam hochu píše... a rovnou pod lavici. Roztrhal jsem to na kousky. A víš, že si to ten vytrvalec po škole složil jako hlavolam, vlastnoručně opsal a že tu nemravnost prý přečte v konfete?"

"Kristepane — co tam bylo?"

"Nic. Tohle: Červená ještěrka, kruhy se kolem mne ůží, za pět minut budu už nezachránitelně plavat. Včerejší večer na Vašich rtech byl sladkým prologem tohoto bědného konce. Bud' i jeho smírným doslovem."

"Těbůh! Tohle si můžeme oba rádně odskákat."

"Vždyť přece mimo Voborského nikdo neví, kdo je červená ještěrka."

"Fricek Mendl."

"I to už vyčénichal?"

VI.

Svítila již jen dvě okna, když chmurný posel dorazil do města.

V bytě redaktorově a v Bimově.

Bedrna na rozcestí. Kam dřív?

Hledat šetrná slova pro polekanou hospodyní Bimovu? Nakonec stejně omdlí. Bude nutno shánět lékaře. Bdíť, možná, do rána u osamělé. Nevědný úkol.

Redaktor? — Zaplatí. Obchodní smysl zvítězil nad mravním.

Peníze. Argument nad argumenty. Milionovému podvodníku, který chytl ukrýl peníze, než si odseděl trest, zůstávají salony společnosti otevřeny. Společnosti, mravně se pohoršující nad chudákem, který z hladu ukradl housku. A která

snobsky ohrnuje nos a povzneseně se uzavírá laciné vázance a přístřipkováním botám učence nebo básníka. Konec konců obošlo se otrlé svědomí Bedrnovo i bez této filosofické apologetie, slibovala-li přehodnocená valuta tabákový dým a alkoholovou nirvanu.

Zavonil u redaktora, byl vděčně uvítán a šedře odměněn. Ale novina zůstane až do rána nevyzraditelným tajemstvím. První zprávu přinese zvláštní vydání. Teprve potom odevzdá Bedrna nalezene věci úřadu a vyzpovídá se strážní.

Redaktor si dal záležet. Dlouhé úvodní povídání. Sensační chyťáky ručně vysázených hesel. Bimův životopis. Jeho příslavná zdržlivost, mravnost, bezúhonnost. Není pamětníka, že by byl napsal milostný dopis. Že by se byl dvořil ženě. Největší exemplář ve vlastních sbírkách přírodopisných zvláštností. Neměl vášně mimo vědu. Nepil. Nekouřil. Nekarbanil. A to všechno byla jen pětasedesátiletá předehra k záhadě neuvěřitelného konce. Či se přetvářoval tak dokonale tento Janus Bim-formis, že jeho druhá a snad vlastní tvář zůstala po léta kdekomu utajena? Výmluvná, vlastní rukou napsaná závěť skoro vnucuje toto vysvětlení.

Čtíte a žasnete: Červená ještěrka, kruhy se kolem mne ůží, za pět minut budu už nezachránitelně plavat. **Včerejší večer na Vašich rtech (!) byl sladkým prologem (!!)** tohoto bědného konce. Bud' i jeho smírným doslovem...

Nepředhájíme vyšetřování. Slibuje sensaci, jaké jsme nezažili. Ale zajímavá shoda: Červená ještěrka je od dvou dnů našim divadelním hostem. Nesoudíme. Nejmenujeme. Přesto jí asi nezbude, než pro osudně milostný večer prokázat alibi. —

Časně ráno dostal prefekt kartáčový otisk zvláštního vydání. K censuře.

Ještě před ekspedicí byl celý náklad zabaven.

VII.

Velitel strážní služby navštívil dopoledne Ernu di Garmo. Nebyla potěšena časnou návštěvou a jen na důrazné naléhání přijala jej neobřádně, v nedbale přehozeném ranním plášti.

Začal oklikou, vyšetřovacími metodami holmesovek, na něž odpovídala stručně a rozmrzele.

Byla-li již dříve někdy v městě. Je tu po prvé. Zнала-li někoho z města již před touto svojí návštěvou. Neznala. Zato ji zde asi mnozí už znali. Snad z návštěv velkoměsta. Ale k čemu table zpověď?

Vykroutil se neobratně a pokračoval: bylo-li vystupování v Červené ještěce jediným záměrem jejího zájezdu.

Zřejmě. Ředitel ji angažoval, aby několikrát sešla tuto frašku.

Bylo-li jí o premiéře blahopřáno.

Jaká otázka!

Kým?

Mimo jiné čelnými reprezentanty města a společnosti.

Osobně?

Osobně. V zákulisí, v šatně. I písemně.

Byly-li jí některým obdivovatelem projeveny mimořádné sympatie.

Mávla rukou: skoro všem!

Jak je přijala?

Vděčně.

Bližší výklad...

Dotěrná otázka.

Malá kontroverse. Zákopový boj se nedařil. Velitel přešel k otevřenému útoku: Jde o případ profesora Bima.

Kdo je to?

Jeden z těch, kdož vám blahopřáli a jemuž jste... opětovně projevené sympatie. Štěstě a uznale...

Nezná nijakého Bima. Podle velitelova vypočtení blahopřát nepřišel. A nepsal.

Víme všechno, slečno, nepřetvařujte se!

Pane —

Podle vlastního doznání ztrávil sladký večer na vašich rtech.

Dala se do smíchu.

Marně ji připomínal vážnost úředního výsledku.

Jste směšný, řekla, a váš úřad pro kočku, utrácí-li čas v pitomostech.

Pohrozil jí zatčením.

Vzpřímila se hrdě a uraženě: „Sladký večer — snad. Ale Bim je pseudonym, nebo bylo zneužito poctivého jména. A donutíte-li mne, abych dokázala alibi o svých rtech, zahrnete se do smyčky, z níž se po čertech nesnadně vymotáte!“

To zavířilo jako polnice. Velitelova detektivní vynalézavost se dala na zbabělý ústup. Snad se klame, snad se neklame. Ale zdálo se mu, jakoby záhada temně mizela v čísi obrovitém stínu.

Zapřisahal ji, smírně, přátelsky, aby neopouštěla město, dokud se případ Bimův nevyjasní.

Kam by odjížděla? Proč? Je přece vázána smlouvou. Hraje Ještěrku. Dnes. Denně. S úspěchem...!

* * *

Všecko se dělalo hrozně tajně.

Ale celé město nemluvílo o jiném.

Tajně se pátralo po mrtvole profesorově. V poledne vzrostla účast na tři sta lidí.

Hospodyně Bimova byla tajně uvědomena. Tříkrát povinně omdlela. Kde ztrávil Bim osudný večer, neví. Vrátil se pozdě v noci. Řekl, že z vědecké výpravy. Když ji seznámili s obsahem zanechaného lístku, ulevila si bolestně: A vedle mne po léta jako sněhulák — odpocívej v pokoji — necuda. Pak zaplavila tři kapesníky, prohledala vkladní knížky a vydala se z domu smutku k notáři. Lze-li aspoň okrouhle vypátrat, čím ji nezapomenutelný drahý v závěti obmyslil. V ulici si těžce razila cestu zástupem soustrastných zvědavců.

Divadelní pokladna zažila run. V jedné hodině byly lístky

na večerní Ještěrku vyprodány. Nadšený ředitel navštívil Ernu di Garino. Jste prostě nepřekonatelná. Ať vám náhoda hraje úžasně do ruky, nebo ať už jste toho profesora utopila z důvodů reklamních — tisíciprocentní úspěch je váš. A vyplatil udivené za tuto okultní eskamotáž obstojná procenta.

Při obědě se sešli. Voska kapituloval: Je fenomen. Neuvěřitelné! Případ Bimův je dějinný.

Ředitel se usmíval, vítězně, tajemně.

Erna byla úředně povolána k prefektovi.

Zaml, když vstoupila.

Pak se vrhl na kolena a sepal ruce: Neničte mne! Jsem první osoba v městě. Otec tří nezaopatřených dětí. Ochránce práva, mravů, prestiže —

„Co ode mne chcete?“

„Abyste ihned odjela.“

„Nemohu.“

„Smílujte se! ...“ objal jí kolena a brečel do sukni.

„Nesmím. Velitel mne střeží.“

„Umožním vám útěk.“

„Nechci.“

„Bezcitná!“

„Večerní Ještěrka je vyprodána.“

„Chystají demonstrace proti vám.“

„Konečně se budu v divadle jednou bavit sama ...“

„Hra s ohněm — varuji vás!“

„Zachráním se včas.“

„Čím?“

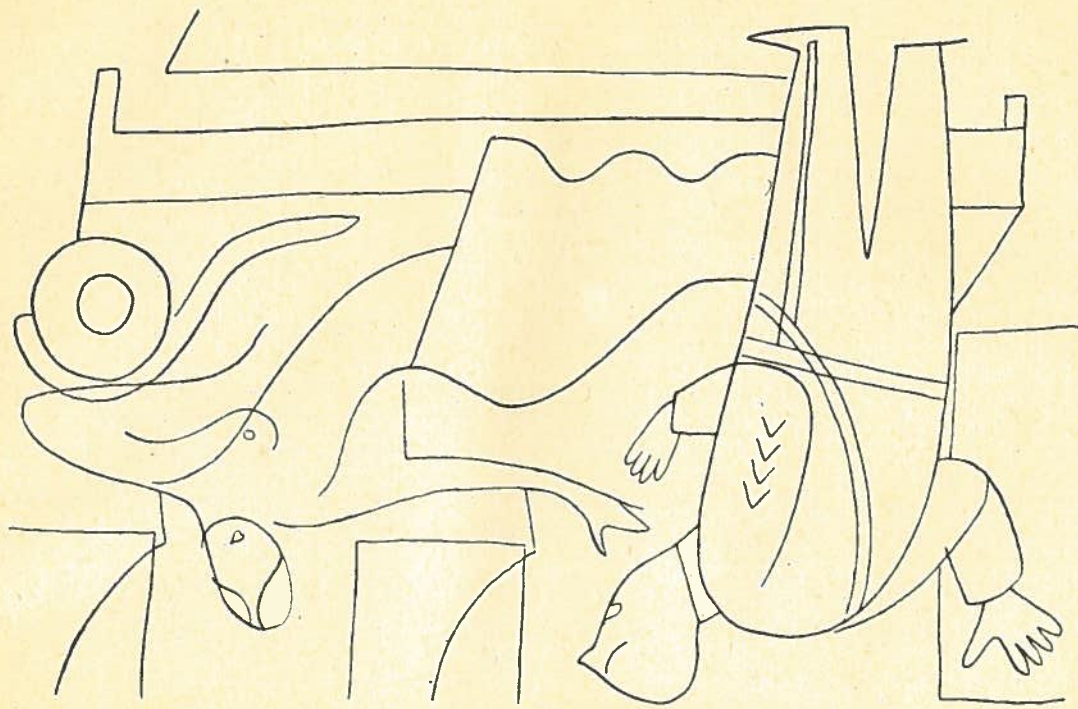
„Pravdou.“

„Erno, Erno!“ bědoval. „Utopený profesor je úžasná příležitost. Snad osud chtěl této mystifikaci. Utopeného zachraňujete, abyste živého utopila. Erno, koččko roztomilá, jste vskutku bez srdce?“

„Povstaňte, rytíři božího hrobu. Večer po premiéře jste si dodával aspoň zdání hrdinnosti ...“

Zděšeně položil prst na ústa.

Zkarikovala jeho úředně nafouklý postoj: „Uvidíme — snad se dá něco pro vás udělat.“

„Erno!“

Zmizela.

Redaktor si přišel k veliteli pro novinky.

Podivná věc. Její sebejistota, pohružka, alibi... (tázavý posunek směrem k prefektuře).

Redaktor se důvěrně připojil: „A proč dal zabavit zvláštní vydání?“

Záhada na záhadu.

V ulici se setkal redaktor s notářem. Stisk ruky. Důvěrné.

Notář užasl: „Starý? Že by on ještě —“

„Ještětky? — Ještě...“

VIII.

Každého rána vyčkával Fricek Mendl opodál Jarmilina domu. Až půjde do školy.

Každého rána se dočkal dříve Edy Vajse, jenž denně Jarmilu doprovázel. Skryl se ve vrátech a pak se nenápadně přilízl za nimi. Rudl a chvíle se, kdykoli ji na chodbě oslovoval. Vajse na smrt nenáviděl.

Někdy se v přestávce vkradl do prázdné třídy a vložil Jarmě do knihy nepodepsané psaníčko. Jednou jí vepsal vlastní vzlykavou básničku do zeměpisného atlasu. Na zadní stranu Zadní Indie. Dočkal se za to nemile symbolické pohružky od Edy Vajse.

Večer čekával v přítomí protějšho kouta. Vzpomínal jednoho večera, který povzbuzoval k vytrvalosti. Tři dny byl tehdy nemocen. Skoro šlel. Zavírala okno ve své ložnici. Úzké, bílé stužky se svezly s oblých ramen. Nadechnutá krajovina povážlivě sklouzla s ňader. Hodinu prostál jako přimražený. Pak vyšel do noci a bez cíle se toulal. Ráno měl na tvářích rudé skvrny jako souchotinář. Doma si psával milostné dopisy, jichž snad jednou použije. Hemžily se citáty jarmarečného sentimentu. Do kvarty býval primus. K Jarmile se choval vždycky děsně podjatě a směšně dvorně. Zlobívali ji s ním a už proto ho nenáviděla.

V kvartě přišel Vajs. Z velkoměsta. Již příštího dne vypro-

vázal Jarmilu. S cigaretou! V městě! To byl výkon cowboyské odvahy. Tom Mix. Primání jej od toho dne uctivě zdravili.

Jednou ráno si Fricek dodal odvahy. Čekal přímo u vrat. Za chvíli přišel Eda Vajs.

„Co tu děláš?“

„Čekám na Jarmu.“

„Tak teda koukej mizet.“

„Ty táhni, odkud jsi přivandroval!“

Eda apačsky přimhouřil oči a vrazil mu boxerskou pěst pod bradu tak prudce, že zavrával, narazil hlavou o zeď a v bezvědomí klesl k zemi.

Tohle byla rána do disciplinárního řádu.

Vajs rychle zmizel.

Jarmila se jen podívala, když našla Fricka těsně u vrat a snad mrtvého.

Otrávil se? Zastřelil se?

Opojně sebevědomí. Člověk, který se pro ni zabí. To bude Eda koukat. A jistě bude ode dneška méně cynický, kluk falešná. Chudák Fricek.

Ale proč tu dnes nečeká Eda? Stalo se něco? Marně zpytovala svědomí. Či snad dnes vyprovázela Mánu? Včera s ní koketoval. A pospíchala, aby jej přistihla in flagranti.

Čekala u gymnasia přes osmou a přišla pozdě.

Ale její neklid vzrostl, když shledala, že Eda sedí už dávno na svém místě. Proč jí nepřišel naproti? Dnes po prvé. Zubil se d'ábelsky a samolibě. Postřehl, že se těžší trvale převážilo do jeho vladařských rukou.

Fricek přišel po desáté.

Bledý, ovázaný.

Jarmila zažila toho dne už druhé zklamání.

IX.

Odpoledne navštívil velitel divadelního ředitele. Tlumočil mu stručný vzkaz reprezentantů města a společnosti: Aby ve černí Ještěrku oděkl. Byla by vyzývavým znectěním vzpo-

mínky na Bima, jenž svoje jméno tragickou záhadou spojil ne-li s představitelkou, tož s názem osudné frašky. Mimo to z důvodů bezpečnostních a mravnostních. Domáhali se přímého zákazu. Prefekt, jindy rozhodný, podivně váhal a vymlouval se. Nezbyvá, než aby ředitel uposlechl přátelské výzvy a Ještěrku nehrál — dnes, ani příště. Nevyhoví-li, ohlašují jeho stagioně bojkot města, jež ovládají.

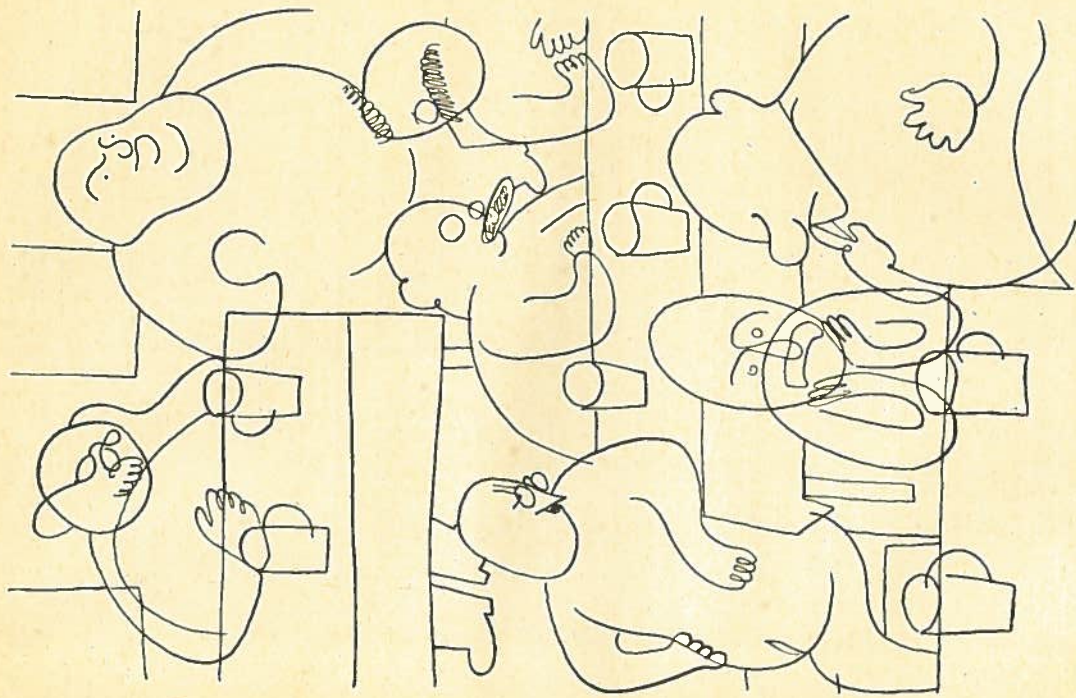
Ředitel si vmínil lhůtu na rozmyšlenou.

Velitel odmítl. Čekají na odpověď v hotelu, kde se obvyklá odpolední siesta proměnila v sněmování hlavního stanu a vyslovila toto dilema.

Principál přechrál vlasy chvatným gestem. „Teda: Červená ještěrka se hrát nebude — dnes, ani příště. Jsem v rukou mocných tohoto města. Vasal jejich vkusu, otrok diktátu. Nezbyvá mi, než kapitulovat před jejich mravním cíčením, zásadami, sklony, úrovní, moudrými radami, pohrůškami. Případ Červené ještěrky mi znova a potupně připomíná tuto rabskou odvinnost. Nemohu se vzpírat, bránit, pomstít. Život, který si vymyslíl primum vivere, jidášsky jim prodal do otroctví můj vzdor, nejmocnější, činorodou vzpruhu. Naložili s ním jako s králem pouště, z kterého v cirkusových klecích udělali bezzubou kočku pro podívanou svých dětíček. Ale nebud' me sentimentální. Skutečnost je taková a taková. Červená ještěrka se hrát nebude. Tomu, kdo koupil dnes dopoledne poslední lístek na večerní představení, jsem ovšem povinen omluvou, vysvětlením, náhradou. Přišel si pro senzací. Dočká se jí. A při tom pomohu zároveň dokazovat nevinu podezřítelné Erny.“

„Co chcete učinit?“ zeptal se nedůvěřivý velitel.

„Přečtu dopisy, jež jí došly o premiéře, po premiéře, a příštího rána. Vemlouvavá, nikoli nesymbolická blahopřání, skvělé nabídky a povzbudivé dary, odvážné návrhy. Vím dobře, že odmítnutým pisatelům nebude nesnadné dokázat, jak ze zapřádaného poměru vyšli mravně zachováni... Logicky usouzeno: byla by stejně odmítla i toho vašeho Bima. Ale k věci: Ještěrka se nebude hrát, divadlo se bude bavit, Erna bude obhájena — trojnásob uspokojivé řešení. A až vyřídíte

toto poselství, neopomente cedulářsky uctivě dodat, že za ochotu k riskantnímu ústupku »o hojnou a další přízeň« prosí ředitel...

Nechápavý kurýr váhal, má-li děkovat, nebo se bránit. Ale jeho úkol se začínal i končil pouhým poselstvím. Poděkoval bezradným úsměvem a odešel.

* * *

Místo Červené ještěrky hrál se večer

OHNIVÝ KRUH

za nějž se minulého týdne dostalo řediteli perné lekce, hanlivých a vyhrůžných dopisů, a jehož první reprisa byla vypískána. Šlo se celé město v čele s reprezentanty, bouřlivě vyvolávaným hercům byly podány věnce s nápisovými stuhami, dojatému řediteli čestný dar. A když mu bylo na jevišti okázale blahopřáno, ohlásil pro zítřek novou reprisu a další bojovně nové večery.

Po banketu, který uspořádalo vděčné město odvážnému průkopníku (a při němž chyběla jen Erna di Garmo), osaměl nakonec ředitel s nadšeným a užaslým Voskou.

„Divadlo zářaků,“ řekl profesor. „Jste buď užasný eskamotér, Napoleon, nebo fahir. Případ Bimův, vyprodaná a odřeknutá Červená ještěrka, vypískaná a vyprodaná Ohnivý kruh — to je pro mne řada metapsychických fenomenů. Působení do dálky, nebo velkolepá sugesce. Dychtil bych po vysvětlení těchto záhad, ale nejsem jist, že mi něco skvěle nevysugerujete.“

„Vypadá to tak,“ usmál se ředitel a poručil další láhev burgundského. „A kdybych seděl ve společnosti kteréhokoli občana tohoto města, hrozně rád bych mu namluvil, že Erna

di Garmo je novodobý sukkubus a že celé tajemství mého úspěchu vyjadřuje mystická formulka: topit profesory přírodopisu jako kotata. Skoro škoda, že vám musím prozradit pravdu. Nejjednodušší, nejjednodušší.

Předslám, že případ Bimův je i pro mne číročírá a dosud nevyjasněná záhada. Ale nevádí. I důsledky nejsou bez zajímavosti. S Bimem se v historii Červené ještěrky utopilo skoro celé město. Nebo aspoň sedm hlav hydry, která je suverenně ovládá.

Chtěli Ještěrku zakázat z úřední moci. Prefektovy. Tabló!

Prefekt je korunní svědek, že sladký večer na Erniných rtech prožil kdosi jiný, než Bim...

Udivení pánové poslali parlamentáře. Aby Ještěrka zmizela s repertoaru. Hrozili bojkotem.

Slíbil jsem, že výměnou za vyprodané představení přičtu milostné dopisy, jež jí došly. Z těchto a jiných důvodů. S těmito a jinými doklady.

Účinek nezklamal. Poselství působilo jako petarda. Byl bych vám přál vidět pustý mumraj, který po něm následoval. V životě jsem se tolik nenasám. Dvě se netrhly: Přicházeli po špičkách, druh za druhem, vyjevení, zdrcení, přestrašeni, shroutení, malomocní. Ta tam byla pýcha a sebevědomí všech těch nadutců, kteří ještě před hodinou terorisovali solidní vahou svých titulů, břich a společenských výšek, a soustrastnou ironií provázeli potulného šmírače, dobrodruha, který se v životě nedoškrábal ani pevného dekretu a pence písarovy.

Do fraškovité skutečnosti promítnutý Gogol. Pochopíte, že jsem využil skvělé náhody, která na chvíli groteskně přesunula těžiště, vydala mi tyto skopce na milost a nemilost rozhodné rány a poraženého rázem proměnila ve vítěze, diktujícího podmínky příměří. Nebyly kruté, ale stačily, abych svoje pohledávky stoprocentně vyrovnal.

Těch bezradných omluv! Vytráček! Chvalorečí!

Bylo zbytečné, že mi nakonec nesměle a kajicně prozradili předem zřejmý účel svých návštěv. Ale v té chvíli jsem se nechtěl zbavovat ani této sadistické rozkoše. Prvního, tre-

tího, desátého tisknu pod palcem jako blechu. Sytil jsem svou pomstu jejich rozpaky. A diktovali:

Divadlo bude na celých deset večerů vyprodáno.

A nejen vyprodáno: i navštěvováno.

Po dnešním triumfálním představení Ohnivého kruhu budou účinkující zahrnuti věnci, mně bude odevzdán čestný dar, místní plátek přinese nadšený referát. Po divadle banket s toasty.

Erna bude bohatě odškodněna. Neobjeví se na jevišti, ani v městě. Ale protože nevyjasněná aféra Bimova nedovoluje jí dosud — zbytečně! — aby se vzdálila, bude jí dobrovolně domácí vězení v hotelu zpríjemněno nepodmíněným plněním všech přání, která vysloví.

Na všechno ochotně přistupovali.

Seděl jsem v křesle jako dóže a bavil se opičím tancem těchto vyplašených dušiček.

Tvrdošijný Mohamed nešel k hoře.

Divadlo pro bohy, uvidíte-li náhle, jak hora hlouposti, pýchy a pokrytectví sama se zkroušeně šine k nohám opovrhovaného Mohameda. Jak se hadi ochotně svlékají z lesklé kůže, jak stojí pod mírou usvědčujících pohledů jako nařízená krutí a nehrdinně očekávají svůj ortel. A nejde jen o sadistickou, škodolibou radost tyranovu, zazní-li vám bezděčné zaskřípání zubů milou a sympatickou piecou. Je to docela mravní uspokojení ze spravedlivé odvety, byť i jen dočasně a hodně mírné. Jak budou komičti, až se vykoupí nejpotupnějšími kompromisy, vyváznou přes práh a před svým městským znovu se nafouknou do důstojného objemu jako gumová prásátka, před chvílí ještě malomocně a bezvládně scvrklá!

Nášel se mezi nimi jediný odhodlanější. Vstoupil, a beze slova na mne namířil revolver. Ruka se mu chvěla. Nevýdržel to ani minutu. Pak opatrně položil zbraň na stůl, aby nevybuchla ani náhodou, a řekl, že se snad nějak dohodneme. Toho jsem potýral nejvytrvaleji. Nakonec mi i revolver daroval.

Díval jsem se za nimi oknem. Haruspikové!

Majestátně kráčeli přes náměstí a uctivé pozdravy občanů

opětovali ledabyle a povzneseně. Jen dva si dodali odvahy a plaše se ohlédli k oknu, za nímž bylo uvězněno jejich vyzytované svědomí. Tohle zlověstné zrcadlo nepovzbuzovalo k zmužilosti. Ale zase se napřímili, protože trpná zkroušenost usvědčí i nevinného.

To je epický prolog dnešních událostí.

„Znám vás dlouho, profesore, než abych žádal záruk, že nic neprozradíte.“

„Přes toto lichotivé ubezpečení bych chtěl další a skoro přesvědčivější důkaz vaší důvěry: Bim.“

„Mystifikace.“

„Nalezená závěť je přece usvědčivě jasná.“

„Nejpodivnější náhoda, přísahám. A vzal jsem Ernu důkladně na paškál.“

„Pokud nemystifikuje ona...“

„Nemá jediného důvodu, aby zatajovala, nebo lhala, protože mezi námi nebylo nikdy ani nápovědi erotických sympatií. Nejsem asketa, víte dobře, a vypravuje se o mně snad víc, než je pravda. Ale Ernin případ je jiný. Ryze obchodní. Lišák na lišáka. Tato arménština je ovšem nelyrická. Ale jinak jsme kamarádi. Mohl bych psát její milostný deník, jak jsem zasvěcen do všech jejích avantyr. Bim je záhadná detektivka.“

„Prokáže-li se však přece jen její vina, nebojte se kruté pomsty všech těch dočasně ponižených a uražených?“

„Lhostejné. Zatím drží slovo. A nezklamou. Nepřeceňuji morální váhu jejích slibů. Byly konec konců vynuceny. Ale jde jim o vlastní kůži. Měšťácký strach ze skandálu: jako by byl chlipné nozdry těch funičích býků sevřel ocelový kroužek, za nějž je klidně dovedeš, kam se ti zlíbí.“

Když jsem byl hotov s posledním a prošel se, udolaný smíchy, pokojem, nalezl jsem na několika nenápadných místech anonymní obálky s bankovkami...“

„Porcus v čepice — abychom zůstali u Gogola,“ ulevil si Voska. „Líc a rub této chabrusácké morálky. Domnívají se, že je ve světě všechno na prodej za několik umatlaných bankovek.“

Příštího dne se sjížděli vyjednaváči z okolních měst. Po

sensačním úspěchu Ohnivého kruhu zamlouvali si stagionu a předstihovali se v nabídkách.

Nakonec i velkoměsto projevilo zájem.

Jeho nabídka zvítězila.

X.

Eda se pečlivě napudroval. Pět nákrčníků vyměnil před zrcadlem, než byl s sebou spokojen.

Odhodlaně vykročil. Toreadore smělý... Pohvizdoval si do pochodu.

Ale odvahy ubývalo, čím blíže byl cíli.

Je odpoledne vhodná doba návštěvy? Přijme ho vůbec? A přijme-li, nevysměje se mu? Ona, skoro o polovinu starší, zkušena, obdivovaná, které se jistě dvoří filmoví krasavci a pro kterou asi zkrachlo už několik fabrik. Co je on, student vyššího gymnasia, který ničím nevyniká, nic jí nemůže nabídnout, nijak se uvést?

Před hotelem se váhavě zastavil. Po prvé v životě ho opouštělo sebevědomí, jindy až pozérské a cynicky vyzývavé.

Když mechanicky vystupoval po dřevěných schodech, rostl jeho neklid v chaotickou bezmyslenkovitost, že zapomněl i slovný úvod, který si cestou připravil.

Na chodbě potkal pokojskou.

„Je slečna Erna doma?“

„Je. Co jí chcete?“

Zrudl. „Něco... vyřídit.“

Obrátila se a pootevřela dveře Ernina pokoje: „Je tu nějaký hoch se vzkazem.“

Jakoby mu tělem projel galvanický proud. Hoch! Pěkně to začínalo.

„Vejděte,“ — pokynula, nezavřela, zmizela.

Závratná rychlost tohoto následného dění dokonale vyšívala Edu z rovnováhy. Bylo mu trpně, jako by byl spadl do mlátičky, byl posunován transmisemi a drčen koly.

Seděla v křesle u okna, kouřila cigaretu, četla. Líně vzhledla k příchozímu a zase se sklonila nad knihu.

Zkameněl.

„Tak co mi povíte, mladý muži?“

Nic.

„Nuže?“

„Chtěl bych vás o cosi požádat, slečno — kdyby to nebylo neskromné —“

Její zájem byl vzbuzen. „Vy? A kdo jste, prosím?“

Do krvava zčervenal studem a rozpaky. Zapomněl se představit!

„A zavřete laskavě.“

Nová sprcha. Vrchol nesikovnosti. Byl by nejradyji zmizel.

„A nyní pojd'te blíž, usedněte, a řekněte, čemu vděčím za vaši návštěvu.“

Spouštěl se na divan jako na rozžhavenou plotnu. „Chtěl jsem vás zdvořile požádat o podpis na podobenko.“

„Vy máte moji fotografii?“

Zase neobratnost. Zmateně koktal, než se dověděla, že chce fotografii s podpisem.

„Sbíráte autogramy?“

„Nesbíráám.“

Bavila se mile, jakoby polapené mouše vytrhávala nohy.

„K čemu to tedy chcete?“

Rozpačitě žmolil klobouk. „Byl jsem na představení Červené ještěrky —“

—

„Líbila jsem se vám?“

„Ohromně!“

„A v které toaletě nejlépe?“

„Je nesnadné rozhodovat —“

„Pomohu vám tedy.“ Otevřela zásuvku, vyňala několik dopisnicových podobizen a rozestřela mu je vějířovitě před očima.

Vybral si nejdůležitější.

Usmála se. „I hele šelmu — jste skoro starší vkusem, než léty.“

Přízvuk nezanechal v pochybnostech. A nelhal.

Ženy, unavené láskou z povinnosti nebo diplomacie, uvyklé

úspěchům u mužů a znuděné milostnými návrhy, zamilovávají se gourmandsky. Buď do dívek, nebo do ekotického. Serenáda kvintánského Romea byla by ve velkoměstě splynula s tisíci podobnými v ztracený akord. Ale v poušti místní a časové karantény se ujala jako dobře píchnutá neštovice.

Postřehl úspěch. Čínský límeč povolil, rozhovořil se nenuceně.

„Očekávám návštěvu,“ řekla, když mu podávala podepsanou podobiznu. „Chcete-li, navštívte mne zítra večer.“ Nadsené jí políbil ruku. Pak se jí podíval dlouze do očí. „Smím?“

„Těším se na vás.“

„A nezapomenete?“

Sáhla po jedné z plyšových krabiček na nočním stolku a podala mu ji. „Tento prsten vezměte v zástavu. Bude rukojmí naší úmluvy.“

Vyprovodila ho ke dveřím a nastavila mu ruku k polibku. Uchopil ji a líbal až k lokti.

Smála se velmi roztomile. „Nerozdávejte se tak štědře. Očekává vás zitrtek.“

„Nedočkám se ho, nedočkám se ho.“ A odcházel chodbou majestátně a vítězně, jakoby byl dal světu nové dějiny. To-readore smělý ...

XI.

Měsíc si konečně našel správné místo, aby se v zorném poli jeho objektivu zachytili oba.

Tichý smích.

Jarmila, skloněná, zalomcovala rameny Edy Vajse, jenž se rozložil v mechu a odpočíval s rukama za hlavou založenými.

„Ještěrko červená!“ Strhl ji k sobě a znova políbil. Pak k ní mdle vzhlédl a řekl: „Ani teď mi to neprozradíš?“

Naposled zaváhala. Pak usedla vedle něho, lehce urovnala rozčebrané vlasy a zapínajíc poslední knoflíčky, začala nejspíše: „Slib mi, Edo, že mu nic neuděláš. A že se mu postímé jinak ...“

„Dobře. Dál.“

„Frickek žaloval v ředitelně. Zavolali mne tam a přede mnou

musil všechno opakovat. Žes ho chtěl zabít. Protože chodíš se mnou. A že mi už dávno říkáš červená ještěrko. Ještě než přijelo divadlo. Říkáš se zadumal a poslal Fricka pryč. Pak mi dlouho mravoučně kázal a nakonec se mne zeptal, chodila-li jsem někdy odpoledne na přírodopisná praktika do kabinetu. A stalo-li se náhodou, že jsem tam s Bimem osaměla. Vzpomněla jsem si, že asi dvakrát, ale dlouho jsem nevěděla, proč to takhle točí. Najednou povídá, nebyl-li ke mně nebožtík Bim někdy něžnej, anebo nenapsal-li mi dopis. A mohl-li se Bim nějak dovědět, že mi říkáš červená ještěrko. Ted' jsem teprve byla doma. Myslel, že ten dinosaur se utopil z nešťastný lásky ke mně! Strašně jsem se tomu nasmla. Napomínal mne přísně. Že jsi ohrožoval na životě Fricka, proč bys byl neutopil profesora? A abych se nijak nedivila. Že muži v určitém ušlejší věku se někdy podruhé zamilovávají. Dvakrát mi při tom strašně fajnově pohládl vlasy.“

„Výborně. Z těchto želez se nevyhrabe. A dál?“

„Zakázal mi svou společnost a poručil, abych mu ihned žalovala, kdybys mne znovu pronásledoval. No a pak mne náramně dojemně políbil na čelo a řekl, že s tebou si to už nějak vyřídí.“

Zlověstně se zasmál. „Zítra tam půjdeš a prozradíš mu, že jsem tě dnes proti tvé vůli zase vyprovázel.“

„A proč, Edo?“

„Proto.“

„Vždyť tě vyloučí!“

„Rozmyslí si to. Zítra tam půjdeš.“

„Ale dojde-li k nejhoršímu, co si tu počnu bez tebe, chla-pečku?“

„Nedojde, podaří-li se dědka pobláznit. Dokonale. A načapat.“

Pak ji uchopil kolem ramen a pod koleny, vyzdvihl do náruče, líbal, poklekl a měkce ji složil do mechu.

„Ještěrko červená!“

Pootevřela sladce znavená víčka, podívala se opojeně i opojně a zašeptala: „Zůstaň můj?“

Udělal gesto. Neočekávané, podmanivé.

„Rukojmí a bdělý strážce našich přísah!“ A navlékl jí prstýnek s opálem.

Nadšen jej objala. Znova. Pevněji.

Teprve doma shledala, že v prstenu, jenž cenou zřejmě daleko přesahoval studentské možnosti Edovy, bylo vryto datum a věnování „Červené ještěrce“.

Talisman! Fetiš! Rukojmí!

Roztancčila se po pokoji.

Dnešní datum zasluhovalo, aby bylo vryto do zlata. Kdo by byl hledal v zdánlivém cynikovi tolik lyrické a skoro d'annunziovské vynalézavosti!

Zahrnula opál symbolickým deštěm polibků. Znova a znova se radostně ubezpečovala věnováním. Je to on? — Datum nelež.

Lhalo!

Ukazovalo o tři dny nazpět.

Úmysl? Omyl? Náhoda?

Dlouho neusnula.

XII.

Před hotelem se zastavilo parádní auto.

Šofér pružně vyskočil, otevřel dvířka a dobýval jimi tlustého továrníka Koblice, úd za údem. Pak s něho stáhl plášť, vylovil z vozu velikou kytici a několik balíčků, poptal se, kde je ubytována Erna di Garmo.

Výproštěný Koblic zafuněl, protáhl se, zív, a následoval za šoférem do prvního poschodí.

Pokojská vstoupila do dobrovolné samovazby Erniny, aby ohlásila návštěvu.

Zasyčela. „Ten starý tučňák? Špatně volil. Dnes večer jsem zadána rozmilovanému studentku. Čili: jsem churava, nepřijímám.“

Koblice toto poselství nezlomilo. Uměl diagnostikovat Erniny churavosti, uměl je i léčit.

Ostře loval ze svého pokoje Erniny barikády těžšími a těžšími kalibry. Kytice. První balíček. Druhý balíček a dopis.

Zásady se lámaly jako perník. Erna napsala dva listy.

Jeden Edovi. Že přijel její mecenáš z velkoměsta. Autem. Zdrží se asi pozdě do noci. Jinak protivný dědek. Návštěva dvojnásob nevitáná dnes, kdy se těšila na společnost Edovu. Marně usilovala vyprostit se z chapadel toho kraba. Lituje, že se nemohla včas poradit s Edou. Je bystrý a pohotový. Snad by vynášel pekelný stroj. Je pozdě. Doufá, že ji omluví a jindy utěší.

Stručný vzkaz Koblicovi zval k stručné návštěvě. S časovými a jinými omezením, jaké platí pro návštěvu nemocných. Tlustokrký fabrikant vrazil k Erně jako býk do arény.

Poprskal jí šij — hehehe — žmoulal jí ruce — hohoho — zpředu zezadu ji hnětl tučnými prsty jako kamnářskou hlinu. Servirovalo se. Výbušné zátky šampaňského počítaly lahve bílými kroužky na zaprášeném stropě.

Eda byl bolestně rozčarován. Vztekle mrštil do kouta rukavicemi, které si koupil z mála zbývajících peněz. On, věrejškem znova a nezvratně ubezpečený o své neodolatelnosti a svůdnickém umění, má ustoupit vypelichanému zhyralci, který mimo auto a peníze má jen Erninu nenávist a odpor? Pekelný stroj... Zasmál se.

Pekelný stroj? Přemýšlel.

Prudce otevřel zásuvku u stolu, chvatně ji prohlédl, až na dně našel veliký kapesní nůž s monogramem B. B. Perořízek, který ze msty odcizil Bimovi s katedry za to, že byl petkou distancován z přírodopisu. Osudného dne, kdy se nad profesorem tajemně zavřely vody.

Přehodil svrchník a pospíšil do hotelu.

Rozložené auto N-VI-239 zabralo skoro celý dvůr. Opatrně se rozhlédl. Nikdo na blízku. Vhodná chvíle pro předem zosnovaný plán.

Vkradl se do vozu, jehož přepychová výprava nezapomněla ani na toaletní zásuvku. Sem vložil Bimův nůž, uzavřel a neopozorovaně se vytratil do náměstí.

Doutnák byl zažehnut.

A jiná dobrá shoda: člověk, kterého potřeboval. Starý hotelový sluha, děveč pro všechno a pro nic, objevil se před vraty, aby vystřídal nudu příležitostných služeb nudou ne-

hybného náměstí. Eda se dověděl, co věděl. Odpoledne přijel továrník z velkoměsta. Za slečnou od divadla. Boháč. Podoměk se vynáá. Čistil už několik aut. Takové tu dosud neviděl. To je pojízdný salon. Květiny, zrcadlo, kuřácký stůlek, hodiny, osvětlení. Vděčně přijal výzvu Edovu, aby názorným výkladem prokázal svoje odbornictví. Všecko prohledali, všechno zotvírali. Naposled toaletní zásuvku.

Souhra se podařila. Dobře překvapený Eda tajemně držel jeho ruku: „Bimův perořízek! Nůž zmizelého profesora! — Kde je šofér?“

Trvalo chvíli, než z kamenného úžasu podomkova vykřesal jiskru živého slova: „Zmizel, neřekl kam. Prý za jakousi ženou z velkoměsta. Zná svého pána — ví, že před půlnocí nepojedou.“

Tajemství na tajemství. Šofér beze stopy. Továrník neočekávaně přijel a v noci chce zmizet. Červená ještěrka. Bimův perořízek v autu továrníkově. Nová stopa. Je nutno neprodleně vyzoomet pátrající.

Podomek shodil zástěru a rozutíkal se přes náměstí.

Pět minut luštil velitel šifrovaný telegram jeho dýchavičné výpovědi. Pět minut detektivního ticha. Pak sebrali obecního strážníka, v blízké hospodě se zastavili pro Bedru a vydali se do hotelu.

Velitel vyhledal majitele. Radili se o úspěšném postupu. Továrník musí být vyslechnut. Ihned, protokolárně, na úřadě. Erna bude zatím strážena.

Našli záminku v předstírané telefonní depě.

Dlouho se starý Koblík neozýval.

Opětované bušení na dveře. Telefon. Nutný. Důvěrný.

„Který špeh mne tu vyčenichal?“ chroptěl Erně do ucha. „Nikdo přece nevěděl, kam jedu.“

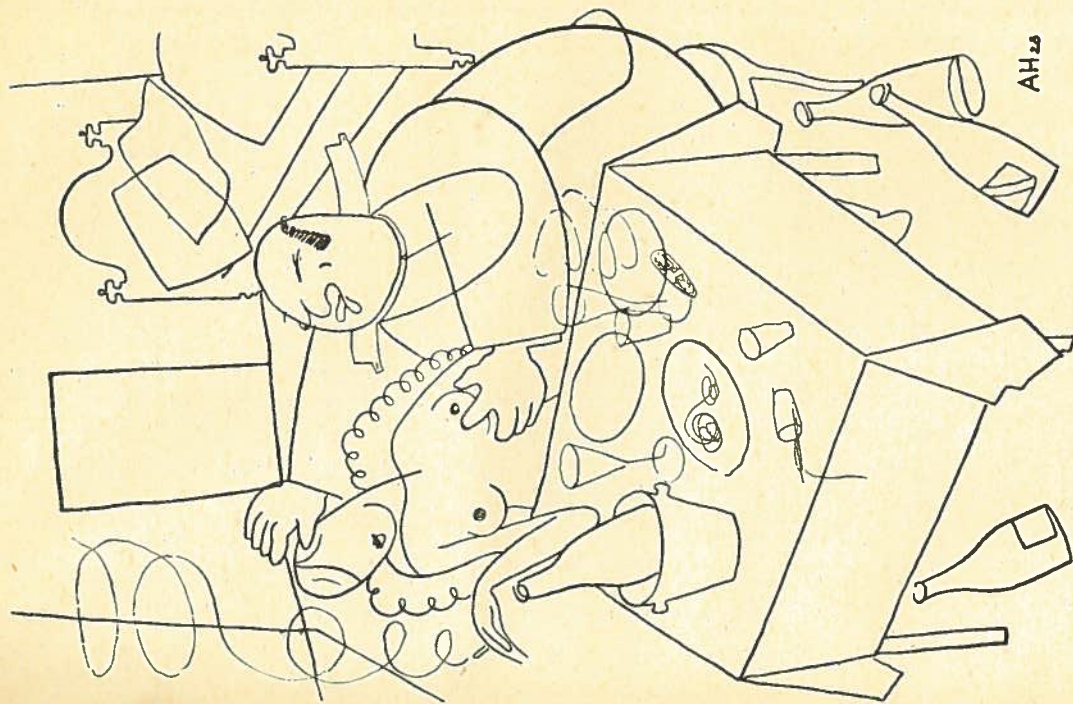
Domlouvala mu.

Konečně vyšel. Upocený, vyjevený, zlostný. Narýchlo utazený uzel vázanky se vzdorně posunul pod ucho.

„Kde je telefon?“

„Na úřadě.“

„Kde je to?“

„Přes náměstí.“

„Proč tak daleko?“

„Mimo poštu jediný aparát v městě.“

Chtěl se tam dát zavězt. Šofér odešel a vrátil se až o půl noci. Zahřměl strašidelně a prorokoval mu věčné zatracení.

Strážník zůstal na pokyn velitelův u dveří Erninych. Nikoho nepustil!

Za zajeatcem zapadla dubová vrata. Hic Rhodus. Hledá se úvodní slovo.

Velitel se bezradně kroutil. Nehoda. Chvilková porucha. Maloměsto. Jistě bude za chvíli volat znova. Aby klidně vyčkal. Že mu bude pro ukrácení chvíle vypravovat zajímavou místní akualitu: O záhadně zmizelém profesorovi. Při tom se psychologicky topil v bezedně prázdných očích Koblicových. Továrník nehnul brvou. Četl prý o tom jakousi skeptickou lokálku v novinách. Pak se divil. Na konec poslal Bedrnu pro víno.

Užasný okamžik — teď, nebo nikdy!

Než osaměl, tajně poručil velitel Bedrnovi, aby se nevracel, dokud ho nezavolá.

Pak vypravoval celý příběh znova. Podrobněji. Soustředil se k naslouchajícímu jako hypnotisér. Bez úspěchu.

Zaútočil zpríma: „V cizím autu, jež se náhodou v městě zastavilo, byl nalezen nůž zmizelého profesora. Co o tom soudíte?“

„Že by loupežná vražda? Pro perořízek...?“

„Podle nalezené Bimovy závěti vražda z motivů erotických: Žárlivost. Msta. Sadism.“

„A zatklí jste podezřelého?“

„Dosud ne...“

„Všimli jste si tedy aspoň značky jeho auta?“

„Velmi dobře.“

„?“

„N-VI-239...!“ vykřikl velitel, napjatý a rozechvělý, jakoby zatýkal lidojeda.

Koblic vypouklil oči a blbě se díval na zkamenělého. Pak se

mu zdálo, že pochopil. „Dobrý vtip — historie o noži má pointu. A umíte to podat — neusmějete se — čirý Frigo —“

„Věc je vážná, továrníku Koblici. Musíte objasnit, jak se dostal Bimův nůž do zásuvky vašeho auta!“

Bedrna s trojhrdelným útěžkem zlomil přímočarou metodu velitelovu.

„Tak už dost té legrace,“ smál se Koblic. „Nebo mne na konec obviníte z rituální vraždy, či násilného smilstva na tom kantoru.“

Velitel by byl Bedrnu nejráději skalpoval. Motýl se mu už pomalu třepotal v důmyslném předivu detektivní pavučiny, doznaní bylo snad na dosah ruky, a zatím všechno pokazila neukázná žiznivost chlastounova.

Ale nevádí. Obratný kriminalista využije všeho a dovede si podřídít okolnosti. In vino veritas. Továrník rozváže. Bude přístupnější a hovornější. Chytí se a prozradí. Pili.

Koblic se jednou, po druhé zainteresoval o hluchoněmý telefon. Pak už se neptal. S novou baterií lahvi přinesl vypočítavý profesionál Bedrna i karty.

Po dvanácté hodině si už všichni tykali, po jedné se hádali, po druhé se objímali.

Slunce se dávno protahovalo v mlékařových bandáskách, když vrávorali k hotelu — paže úponkovitě kolem písánsky nachýlených šijí — a do říhového pochodu si melancholicky notovali „moje mladá léta — neužila světa...“

Když se starý Koblic potácel hotelovou chodbou, kopl do prázdné lahve, jež se lomozně rozkutálela. Probuzený strážce Erninych dveří si rázem vzpomněl na dobře zaplacený rozkaz hoteliérův. Pospíšil pro šoféra, s jehož pomocí dopravit bezvládného továrníka do auta.

Zmizet. Co nejrychleji.

Pak se zase uklidněný strážce klidně vrátil a v klidu usnul.

XIII.

Pekelný stroj explodoval. Jakmile byl továrník bezpečně odstraněn, řítí se Eda po schodech vzhůru k Erně. Stráž.

Marné domluvy. Neúspěšné sliby. Pokojská uhájila proti komisi strohému rozkazu výjimečnosti svého posílání. Konec konců se ukázalo, že stráž není z asbestu a že zná teplejší cestu, než oceánem na kře ledové. Šikovná holka propašovala Edův dopis Erně i Ernino výkupné za Edu. Tak, že strážce nehlídal nakonec Edu pro velitele, ale velitele pro Edu.

Vstoupil. Rozdychtělý, vítězný. Erna seděla v lenošce. Vyzývává, dobře připravená, rozkošnická. Župan jí skvěle slušel, protože se omezil na vhodné orámování tohoto delikátního obrazu.

Imponovala mu, mondenní dáma.

To už nebyl Tom Mix, cowboy Eda, kterého primání uctivě zdravili. To byl sám primán, jenž pokorně a rád kapituloval před obsahem a rozsahem milostných zkušeností Erninych.

Složil se jí poddaně k nohám, vtiskal polibky na její mikrokosmické, bravurní střežičky, pak před horizontálně rozdělovací znaménko podvazku s chrysantermou, pak za ně.

Přijímala tento hold zprvu samozřejmě a blahosklonně jako královna.

Čechrala mu vlasy, hladila jej. Samolibě, uznale, vděčně. Náhle sestoupila se svého trůnu, sevřela jeho hlavu v dlaních jako Salome a prudce jej líbala. Na čelo, na oči, na rty. Uběhl zubů rudl krvavou pečeti. To byla výzva.

Věkový rozdíl mezi mužem a ženou násobí intenzitu diferenčních počtem let. Lhostejné, je-li starší žena, či muž. Nerovné utkání zažehlo táborové ohně na obou stranách. Zápasí se z přesvědčení a pro ně, do rozhodnutí, o vítězství.

Milostné opojení nemá smysl pro čas, jeho vteřiny, minuty, hodiny.

Smáli se. Vážněli. Smáli se.

Vítězně poražený Eda složil hlavu do konejšivých vln dvou rudobílých nader. Červená ještěrka. Červená ještěrko!

Pomilovala ho úsměvem a přivinula pevněji.

Rozchod je divná věc. Jednou nadejde. Neodvratně. Co nám zbylo z nejeálnějšího? Vzpomínka? Je něco vzpomínka? Naposled. Naposled. Naposled.

„Moje zástava . . . ?“ zeptala se na rozloučenou.

Bezradný Eda se zatvářil děsně hloupě.

V té chvíli se do něho zamilovala. Soudila, že má asi prsten u sebe, ale snaží se prodloužit lhůtu jeho rukojemství. Soudila nesoudně, optimisticky: zamilované. Kdyby ji, zkušenou Juanitu, byl zmrzačil a obral, byla by si na jeho omluvu i pro tento čin vynášela postačitelny důvod lásky. Vypočítavé dívky, když vyzkoušely metody, vracívají se kajicně k navílosti jako taktice obchodně nevýhodnější. Zmatou ji často i zkušené Juany.

„Příště nezapomeňte“ . . . Co udělá?

Slibil, váhavě, nejistě.

Políbila jej jako pejška nebo loutku.

Zamilované.

XIV.

Porušené váhy.

Na jedné mravní odpovědnost za ústav, věk, vážnost porušení ředitelova, na druhé rozčechraná žába, Jarmuška, červená ještěrka.

Ředitel nespál a do gymnasia se ráno potácel jako opilý. Těšil se i bál sekat se s ní. A přece kdyby jí byl náhodou neviděl, nebo sama nepřišla do ředitelny, byl by si našel záminku. Skoro se hrozil této nezbytnosti, den za dnem naléhavější. Tisíc a jedno nebezpečí. Má to smysl? K čemu směřuje tahle maskovaná hra? Ale nedofilosofoval se. To děve se tvářilo někdy záhadně. Žije se jen jednou. Mládí utopil v knihách a městanské morálce. Pozdní dobrodružství na troskách papírových předsudků. Proč s věkem neubývá touhy?

A proč se starouškové rozdychtěně obracejí za dívkami mladšími a mladšími? Náповěď? Kletba?

Nevěřil a doufal.

Hned po osmé vešel na inspekci do kvinty.

Do ředitelny se přesto nedostavila.

V přestávce po dvanácté si zavolal kvintáнку Hamrovou. Byl zřejmě rozpacitý.

„No tak . . . styky s Vajsem jsou definitivně přerušeny?“

„Ano“ — zpronevěřila se Edovi dvojnásob.

Ale zatím již utkvěl překvapený pohled ředitelův na bílých prstech drobné ruky, z nichž jeden byl přetát zlatým kroužkem. Opál.

— Nový prstýnek? Od koho?

Byla přistižena.

„Ukažte!“ Stáhl jí, vzdorující, prsten s ruky.

„Tento prstýnek,“ řekl již s patosem žárlivého, „vám věnoval studující Vajs.“

„Ano“ — stejně vzdorně a rozhodně.

„Tedy ad primum: Vajs nemá poctivých možností, aby hýřil dary tohoto druhu. Ad sekundum není přípustno, aby spolužáci kvintána a kvintánky bylo manifestováno nedovolenou sympatií. Obecně. V konkrétním případě pak zvlášť!“ A prohlásil, že prsten z moci úřední zabavuje.

Protestovala.

Namítal.

Plakala.

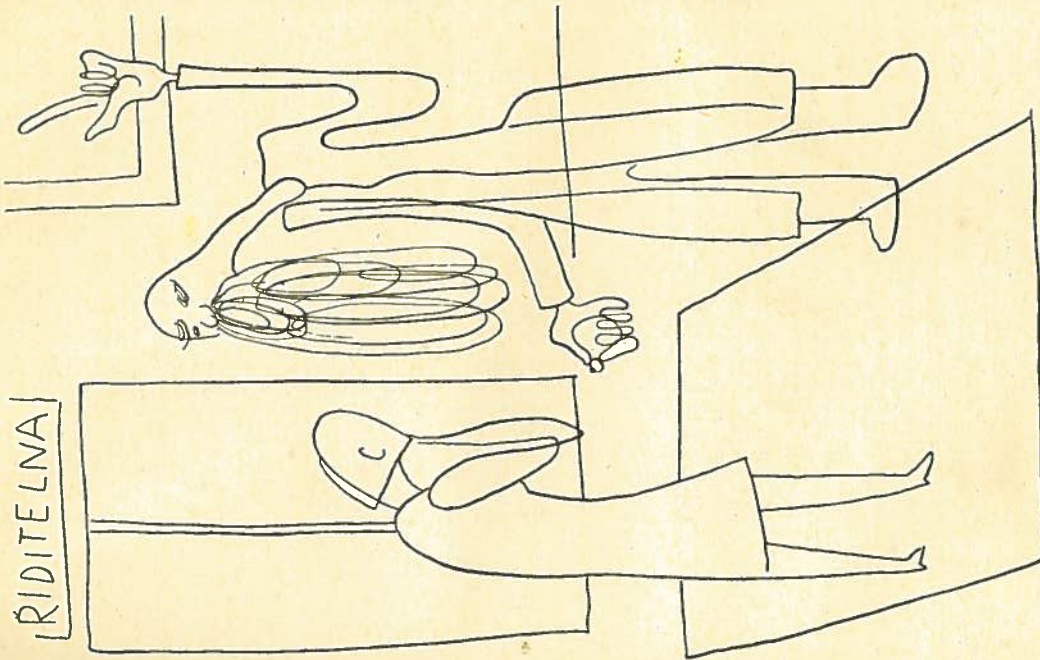
Postřehl, že přestřelil. Že se usvědčil. Ale bylo pozdě.

Odešla. Rozbolestněná, vzdorná, nenávislná.

Naposled zaváhal.

Ne! Uražená ješitnost našla útočiště v mstivé moci. Nestoupí před kvintánem. A ukáže jí, koho v něm ztratila. Koho si neměla znepřátelit.

Jarmilín otec byl sládek ve výslužbě. Vnějškem i vnitřkem dobře definovaný. Všecky jeho životní cesty vedly z domova do pivovaru a z pivovaru k domovu. Mimo to patřilo k inventáři jeho životních zkušeností několik machlů s děvečkami a před lety skandál s cirkusovou krasojedkyní. Konečně snad

i občasně návštěvy velkoměsta. Jinak byl vážený občan, radní, předseda okrašlovacího spolku a čestný člen ligy pro ochranu mládeže před nemravě moderními výstřelky. O jeho duchovním životě se nevědělo celkem nic, ale zdálo se, že po předvečří a tříkrát se zastavil a zahleděl k pivovaru, kde provařil svůj pivoplodný život, než patriarchálně zasedl do čela rodinného kruhu, aby vypil tři půllitry.

Na tomto bezpečném nalezišti — tříkrát kolem — si ho dnes vyčítal ředitel gymnasia.

Pohovořili o posledních dějinách sborovny a pivovaru, než se řediteli naskytl dialogicky vhodný přechodník. Pak se zatařil smutně, jako by mu byli vyvražдили rodinu, a řekl: „Ještě cosi vážného, přáteli, než se rozejdeme. Znáte . . . jakýsi prsten s opálem a vrytým nápisem Červené ještěřce?“

Sládek vytřeštil oči a zřítelověl: „Vy o něm víte?!“

„Snad víc, než vy sám.“

Zdůvěrnil. „Řediteli, jste jistě čestný muž“ . . .

„Vím, co chcete říci. Nikdo se o tom nedoví.“

„A jak jste, u čerta, vypátral —“

„Prozradila mi vše.“

Nechápavý úžas. „Vám . . .?“

„Když jsme byli sami.“

Sládek chrochtal smíchy: „Et tu, Brute? Do vás bych se toho byl nejméně nadál!“

Ředitel sklopil oči jako peskovaný chlapec.

Sládek chlácholil. „To není výtká. Bylo jich víc. Pěkný nový společek bychom založili . . .“

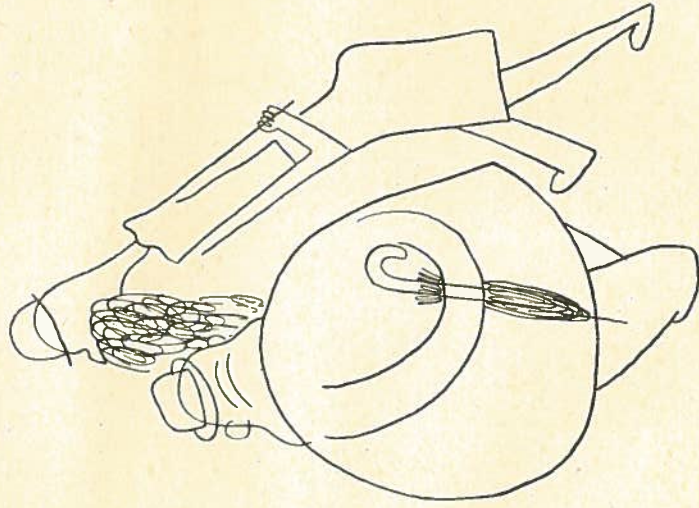
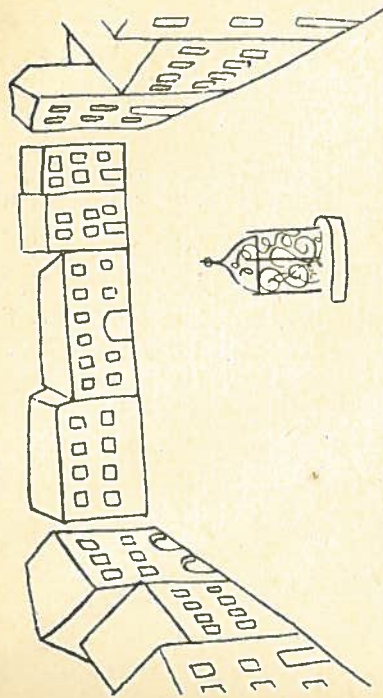
Udivený ředitel šátral v kapse. Gesto. „Mám na mysli tento prsten.“

Sládek se pláše rozhlédl. Byli bez svědků. Zevrubně ohledal kámen i vnitřek zlatého kroužku. „Opál — Červené ještěřce — datum . . . všechno se shoduje. Je to prsten, který jsem jí věnoval.“

„Vy jste jí věnoval ten prsten . . .?“

„Tedy poslal, chcete-li.“

Ředitel tápal. „To je mystifikace —“

„Vylučuji duplikát. Poslal jsem jí kytici, dopis, prsten. Tento!“

„A kdy?“

„K čemu tahle zpověď? — Mezi druhým a třetím jedním.“

„Užas . . . Pak mluvíte zřejmě o dobrodružné subreť —“

„Erně. Či chcete utéci od svého doznání?“

„Potud, že nehovořím o Erně.“

Sládkovy tváře se znova zalily krví. „Proč jste tedy ze mne tahal rozumy?“

„Záhadná historie prstenu“ . . .

„Dokažte, jak se dostal do vašich rukou!“

„Podivným koloběhem. Tento prsten — považte — jsem dnes zabavil vaší dceři —“

„Jarmile — ?!“

„— jako donum amoris kvintána Vajse.“

„A jak se octl v rukou toho kluka?“

„To zůstává vyhrazeno vašim výšetřovacím metodám.“

Způsobili si oba nepřijemný večer. Ředitel si vyčítal, že nezamyšleně odhalil sládkovu milostnou ekstraturu, sládek nedůvěroval návratu a skoro se bál setkání s pohledem dceriným.

Má začít?

Nebo mlčet a vyčkat?

Výjimečně obešel náměstí po čtvrté. Bude třeba klidně se rozmýšlet, připravit, dodat si odvahy.

Zapadl do hostince a domů vzkázal, že se po letech setkal s přítelem, z jehož společnosti před půlnocí nevyvázne.

XV.

Jarmile se skvěle hodilo, že získala čas. Na dnešní večer umluvil pomstu.

Eda, jenž toho dne nepřišel do školy, poslal jí po jiném kamarádovi dopis.

Ve škole byla Jarmila k Frickovi něžná. Sama ho v přestávce vyhledávala. A když ji směl i domů vyprovodit, po-

zvala jej na schůzku. Ale až večer, v háji za městem, aby unikli bdělé žárlivosti Edově.

Frick, dřích, hodil dnes učení pod postel. Celé odpoledne ztrávil úzkostným pozorováním ciferníku. Aby přišel včas.

Neodpovídal na opěťované otázky, kam jde a proč se svátečně obléká. Za soumraku zmizel a oklikou skrytých pěšin došel až na umluvené stanoviště.

Čekal asi čtvrt hodiny.

Jazyk se mu rozčilením lepil na patro, srdce mu bušilo až v hrdle. Objevila se náhle, jakoby ze země vyrostla. Tiše a lehce jako přelud.

Usedli pod strom. Nevěděl, jak do toho.

Pomáhala mu.

Mluvila vyzývavě.

Políbil ji na šíji.

Vyzývavě se mu sklonila do náruče.

Objali se.

Z houštiny vyrazil Eda.

Frick chtěl utéci. Ale Šárka-Jarmila jej sevřela v objetí jako železná panna.

„Konečně tě mám na dosah ruky, šplhouně. Spráskat bych tě měl jako psa, mrcho udavačka! Ale abys věděl, že Eda Vajs je žentlas, zašplháš si i zavrkáš, holoubku: tady na ten strom vylezeš — a hned! — výš, výš . . . až k suku, až k suku — tak — tam se třeba oběs. Ale spustíš-li se dřív, než dovolím, do města se už nevrátíš — to ti přísahám!“

Potom usedl k Jarmile, aby na ně odsouzenec dobře viděl, a líbali se velmi nenuceně, odvážně, vytvrle.

Když se po půlhodině chystali k odchodu, zasmál se Eda ďábelsky a zamával omdávajícímu Frickovi na rozloučenou: „Teď si vyšplhej samou láskou třeba až do koruny . . .“

Jarmila se rozkošně pobavila.

Cestou k domovu vypravovala Edovi o incidentu s ředitelem. Že jí zabavil prstýnek.

Eda, ač nevěděl, co asi podnikne, se hrozivě nafoukl: „Ten prstýnek — jako že jsem Tom Mix Vajs — ti řiďas ještě rád vrátí!“

Starý Hamr ráno vyspával svého astrálního přítele, když se Jarmila chystala do školy.

Potřebovala peníze, které jí otec jindy osobně vydával. Nebude ho proto burcovat. Vezme si, kolik potřebuje, vysvětlí a omluví se dodatečně.

Z kapsy otcova kabátu vyloučila odřenou peněženku. Otevřela — užasla: Opál . . . Červené ještěrce — její prstýnek! Rychle jej schovala do kabelky a zmizela.

Sládek si těžce protíral zarudlé oči, usedl, a zase líně klesl do podušek.

Spleenem prokmitl blesk vzpomínky. Vyskočil s postele a řítit se do kabátu pro peněženku.

Hledal, pátral, kapsy zobracel. Prsten zmizel. Zlá předtucha sevřela jej trýznivou alternativou.

Manželka? —

Dcera . . . ?

Sklesl na postel, obtěžkaný svědomím jako otcovrah.

XVI.

Bedrna lomozně křesal podkůvkami o hrbolatou dlažbu.

Ulice byla tou dobou skoro prázdná. Žáci odešli do školy před osmou, město se probouzelo až k deváté.

Došel knihkupeckého krámu, když mu cosi zablýsklo do očí. I hele — prstýnek. A zlatý. Shýbl se. okukoval, slabikoval: Čer-ve-né ješ těr ce.

„Ha! Objev! Honem na ouřad.“

Setrně vzbudil velitele, jenž podřimoval nad novinami.

Dlouho se radili. Potom Bedrna odpřisáhl mlčení a velitel odešel za Ernou.

„Nepostrádáte, slečno, některého ze svých skvostů?“

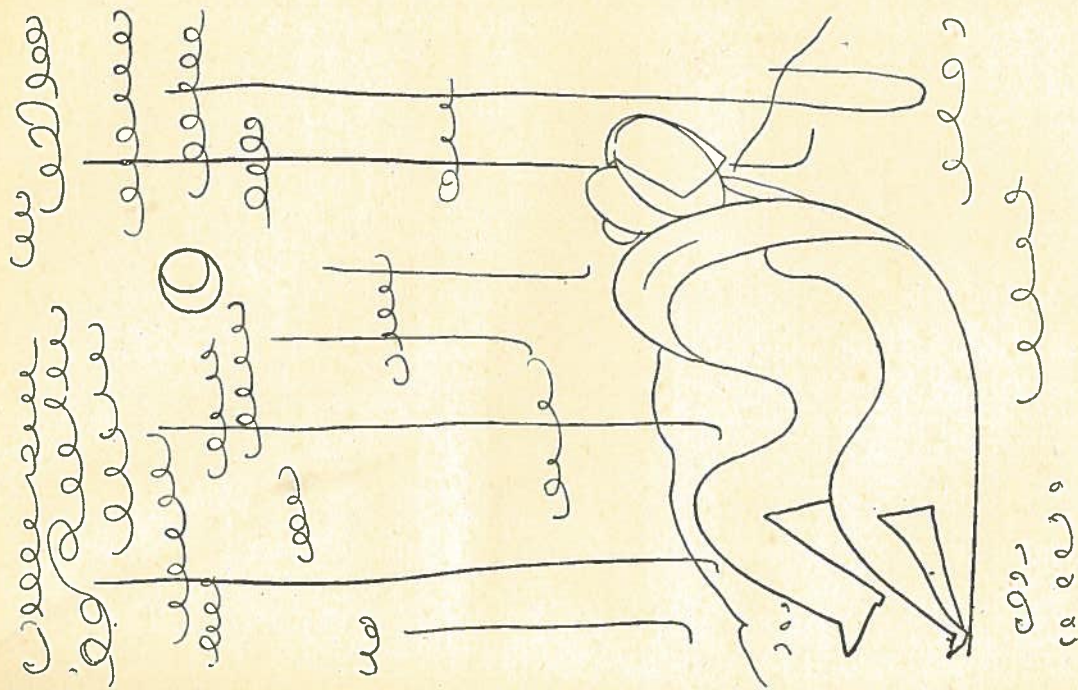
Vzpomínala. „Vyjádřete se určitěji.“

„Jakýsi . . . prsten“ —

Přehlédla svoje schránky, krabičky, garnitury. Nechybělo nic.

„Tedy ještě blíže: prsten s opálem—“

„— a vrytým nápisem?“

„Velmi zajímavým“ . . .

„Vy jste jej našel?“

„Byl nalezen.“

„A kde?“

„Na ulici.“

„To je záhadné.“

„Ale záhadnější je nápis a datum. Chtěla byste mi být laskavě nápomocna při luštění tohoto kryptogramu?“

„Bylo by to nediskretní.“

„Připomínám, že stojíte tváří v tvář vyšetřujícímu úřadu!“

„A neprozradím-li?“

„Vnutíte podezření, že prsten je v úzké souvislosti se zmi-
něným profesorem.“

Ironicky se usmála. „Šetřte patosu, pane. Řeknu vám toto: Kdyby se mi tu nevedlo jako Zaidě u liliputánů, byla bych dávno ufoukla vašim zmateným výmyslům. A stane se tak, až mne jednoho dne vaše inkvisice přestane bavit. Ale protože nemám, koho a proč bych šetrila v tomto podivně zatíženém hnízdě, jsem ochotna vám bez okolků prozradit i nezištného dárce tohoto prstenu.“

Otevřela příruční kufřík, zběžně listovala v dopisech, až našla sládkův. „Čtěte, prosím.“

Citoslovcová slátanina »tajemníků lásky«. Příležitostná lyrika pivního boucharona, který si byl asi dokonale jist úspěchem stylistického výkonu.

„ . . . a nebudete-li hluchá k hlasu srdce volajícího a uskuteční-li se naše schůzka podle návrhu shora uvede-
ného, neopomente se ozdobiti prstýnkem, který na důkaz lásky a obdivu si přiložiti dovoluji. (Opálek, „Červené
ještěrce“, 22./5. . .)

Kojí se nadějí a ručku Vám líbá

J. V. Hamr,

sládek m. sl., diskretnost zaručena.“

Velitel luskl prsty. „Zajímavé. Zajímavé!“

„Stačí tento průkaz?“

„Ovšem. Ale zavážete mne povinným díkem, půjčíte-li mi tento dopis. K účelům ryze úředním.“

„Věnuji vám Jeho Veličenstvo Hamra m. sl. i se zaruče-
nou diskretností. Výměnou: za prsten.“

Stalo se.

V pěti minutách vrátil se velitel s netušenou kořistí. „Be-
drno, jděte pro sládku. Aby se ve vlastním zájmu ihned do-
stavil.“

Sládek nevěřil dobré. Rychle se oblékl a přišel.

Velitel opatrně zamkl. „Nemilá věc, příteli. Poslal jste su-
breťe prsten.“

Hamr zbledl. „Jak to víte?“

„Z tohoto dopisu.“

Sládek nevěřil očím. „I dopis na ní vymámil, zrádce? A pak
sehrál umravňného!“

„Kdo?“

„Ředitel gymnasia.“

„Když i ten, pak jistě celé město!“

„Ani o tom už nepochybují.“

„A z čeho usuzujete na ředitele?“

„Dostal jsem včera ten prsten — z jeho rukou.“

„Oběhl asi záhadným kruhem, než se dostal do pra-
vých“ . . .

„Vy o něm víte?“

„Před chvílí jsem jej odevzdal Erně di Garmo.“

Sládek div se neskácel se židle. Potom, jako když procitne
ze zlého snu, hrozivě povstal a zahřměl: „Veliteli, i vy se tře-
potáte v krajkové pavučině. I vy hopkujete jako tahací pa-
nák na podvazkové gumě. A můj vylákaný dopis je jen první
článek rafinované pomsty sokovy!“

Nezasažený velitel se usmál a symbolicky si zatukal na čelo,
jako by přál sládkovi nedojatého a povýšeného klidu, jímž
v této chvíli vědomě imponoval.

Pak mlčky otevřel dvířka u kamen a dopis velkým gestem
spálil.

XVII.

„Vyzrál jste na to, diktátore,“ rozmarně tleskal Voska. „Kluci recitují zpaměti celé pasáže z Ohnivého kruhu, jemuž budou dnes večer ctihodní městští radové, účetní radové a jiní znalci a odborníci znova nadšeně aplaudovat.“

„Výchova ke vkusu,“ zaironisoval ředitel. „Úpadek divadelnictví? — Případ Bim. Před mezinárodním kongresem divadelníků budou profesori přírodopisu vážně ohroženi. Vyhynou asi pro obbrožení divadla jako opice pro Voronovu omlazovací metodu . . .“

„Tatíci si na ohnivý chléb denního „kruhu“ nakonec zvyknou, že se jim bude stýskat, až odjedete.“

„Chyba lávky,“ usmál se ředitel. „Důvěrně: dnes ke mně znova vysílali parlamentáře. Jsou ochotni platit, zdvojnásobit výkupné, jen když je zbavím nejkrutší podmínek: povinné návštěvy divadla.“

„Malou poznámku, řediteli. Myslím, že jsem jim sám a bezděčně nahnal strachu. Bil jsem se za vás ve sborovně. Namítali, že denní opakování Ohnivého kruhu je nesmyslná, pomstychtivá schválnost. Marně jsem se zaklínal, že věci, jako je Kruh, lze vidět stokrát. Že chodím denně, z přesvědčení. Že hrajete vždycky jinak. Že objevujete nové. Bránili se hrozně duchaplně — nové umění při tom dostalo zatraceně pernou lekci od těchto fachmanů — a trvali na svém. Představte si, jaký úděs se jich zmocnil, když jsem se nakonec vytasil se Stanislavským. Že hrál Hamleta den za dnem po celý rok! Raději rok na Borech, rok v cizinecké legii, rok nucených prací v Nové Kaledonii.“

„Čili — po staru — pes a flakon. Ale jedno jsem jim dokázal: že si časem smíme dupnout. Že proti sebevětšímu počtu zaostalců, které k reakčnímu odboji náhodně zorganizovala společná nevědomost a nevzdělanost, máme nejen právo na slovo, ale na rozhodné slovo. Že ústav idiotů nikdy nebude ovládat tisíc internovaných blbců, protože je jich tisíc, ale pět lidí s relativně zdravými mozký. Před vámi se mohu odvážit tohoto přirovnání. Protože jejich výkladový paradox by

si je nakonec přisvojil jako heslo proti organizaci — nasmějte se — a i přídomek »zdravý« by zmystifikovali svou představou o tuku a pivním panděru.

Nemluví lékaři do lékařství, kamnáři do kamnářiny. Vědí o své nepovolanosti a opatrně mlčí. Ale umění, ať hudba, divadlo, literatura, malířství, tanec, je patrně slepý a kulhavý valach pro kdejakého svátečního jezdce. Nejsem eksklusivist — znáte mne. Ale za dobu svého putování mám, žel, prásta na zkušenosti. Marné kompromisy, jichž se můžete a smíte odvážit, byt mnohdy bolestné. Praská vám žluč. A nyní pochopte a vychutnejte, jak blahodárně zapůsobí takovýhle náhodný ventil.“

„Škoda, že jen náhodný“ . . .

„Zatím. Ale doufáme, že se časem poměr přece jen obrátí. A že si tisíc relativně zdravých mozků suverénně přidrdí pět idiotů.“

XVIII.

Jarmila přispěchala do školy. Udýchaná.

Musla mluvit s Edou ještě před vyučováním. Oznamit mu záhadný nález. Pochlubit se.

Hledala. Trofej zmizela! Kam?!

Ve vzpomínce znova proběhla ranním chvatem. Jak nalezla prsten v otcově peněženke. Jak jej ukryla a zmizela. Jak se zastavila před kníhkupectvím, otevřela kabelku a sledovala potřebné peníze. Ztratila-li prsten — jediné v těchto místech. Prohledala pudřenku, kapesník, peněženku. Marně. Sesmutněla.

Vtom již obřadně vcházel ředitel s třídám.

Tichým, měkkým hlasem promluvil za zarmoucené pozůstalé. Vypadal jako smuteční oznámení, jehož slohovou pompu doslovně převzal.

„Třetí den dovršuje tragiku nenáhradné ztráty. Sverěpý osud ani nám nedopřál, abychom popatřili aspoň na mrtvého profesora Bima. Slzou jej ubezpečili o účtě a lásce, která nezná hranic hrobu. Na poslední cestě ho vyprovodili. Učiníme, co nám z mála projevových možností zbývá. Zítřka uspořádá-

me tryznu za tragicky zahynuvšího Bima, jenž byl vzorem vědce, vzorem učitele, vzorem člověka, dobrého, poctivého, mravného —

„Až na tu Červenou ještěrku . . .“ nahlas zašeptal Voborský, nemoha předvídati řečnické pauzy.

„Voborský, marš za dveře! A zítra po tryzně dvě hodiny karceru!“

Když se rušitel metafysických úvah vytratil na chodbu, aby si ukrotit cigaretu, zlomil se ředitel znova do postoje smuteční vrby a pokračoval: „Žák Horných přednese nekrolog, básně, kterou podle životopisných dat zesnulého dojemně sepsal profesor Kokrda, suplující učitel Frank přečte na paměť věhlasného přírodopysce podle rukopisných poznámek Bimových vybrané kapitoly ze života ještěrů a čolků, žakovský sbor zapěje řízením učitele zpěvu tklivý a jím k této přemutné příležitosti složený sbor »Odešels tam, odkud návratu není«. Po této pietní slavnosti vrátí se žactvo v klidu a po řádku do svých učeben. Kdo by se chtěl mimo to účastnit smutečních obřadů, jež uspořádá město, bude omluven z další vyučovací hodiny. Divadelní ředitel bude požádán, aby se divadlo zítra nehrálo.“

Sestoupil s podia, žáci povstali, odešel.

Zatím už místní odborník chmurně vyzdobil kabinet černostříbrnými čalouny a černým flórem ovinul na katedře vystavenou maturitní podobiznu Bimovu (protože se Bim v životě dřive ani později fotografovat nedal). A kolem podobizny nastavěl školník-symbolik kostry opic, vycpané ptáky a několik zkamenělin.

Student Horných, milovník star ohoťníků, byl dispensován z dvou vyučovacích hodin, aby se v izolaci přírodopisného kabinetu dokonale naučil Kokrdově slavné krasobánsi. Šlo to tvrdě, až jindy hladce memoroval. Ale Kokrda fecit, ředitel dixit — dvojí, zesílený imperativ. A tedy po třetí zabral, aby o kus dál posunul káru vybrané šmokoviny:

**Kdys, dítě ještě, netušil's as - věru! -
když v život sterou spěl jsi naději,**

**jak žiti stopy tvého zhluchnou v šeru
a kam se tajuplně podějí.**

„To je kůň!“ zaúpěl Horných, který měl rád mladé básníky. A když se osvěžil několika prostocviky, zabral znova:

Ty, jenž's vše snahy se přírodou

spojil,

**tož florou, faunou, vodou, nerostem,
svůj po ni stesk jsi pod vlnami**

**a v objetí s ni splynul naprostém.
zkojil**

„S kým? S Červenou ještěrkou, nebo s přírodou?“ glosoval zatvrzele nedožitý Horných. „Škoda, že truchlobáseň není tryzna raději za autora, než za Bima.“

Čestnář Voska vrazil do kabinetu. Ustrnul. Řádl. „Pryč s tou veteší!“

Uražený školník marně hájil svůj aranžerský vkus. Za chvíli už, tiše reptaje, odnášel opice, ptáky, zkameněliny zpět do vitrin. Obrazoborec Voska neušetril ani oflоровané fotografie. Katedra, tribuna smutečních mluvčích, bude potažena černým sukem a její stolní deska volně pokryta prostým lučným kvítím.

Pak přistoupil k Hornýchovi: „Půjčte mi ty verše.“

Přečtl první sloku, roztrhl rukopis a vhodil do koše. „Mámě, na štěstí, zákon proti pornografii“ . . . A Hornýchovu tázavému, ač zřejmě vědnému pohledu odpověděl: „Nedám zneuctit památku dobrého člověka Bima. Budou-li se vás ptát, řekněte, že promluví sám několik příležitostných slov.“

Když v poledne Eda vyprovázel Jarmu, setkali se v ulici se starým Hamrem.

„Ježíšmarjá, tatínke!“ Nebylo, kam uhnout, kam se schovat. A že otec nepřál tomuto svazku kvintánských duší, věděla Jarmila i Eda stejně dobře z nejednoho nelichotivého příslibu, pohružky, zákazu.

„Utec! Zmiz! Vypiju si to sama.“

Ale kavalír Eda, ač správně usuzoval o nepřítelově výhodné posici a přesile, šel hrdě a odhodlaně vstříc zkáze, jež se zvala Hamr, jako Schillerův hrdina nach den Eisenhammer. A stal se zázrak.

Sládek se líbezně usmál a sousedsky se poptal Edy, jak se mu daří. „No, hezky vám to sluší, dětičky. Jen aby vás neviděl pan ředitel.“ A zase se líbezně rozloučil.

„Zatracený usmrkanec! Co asi ví o prokletém prstenu? Bude mlčet?“

XIX.

Doma měl Eda dopis od Erny.

Aby ji ihned navštívil.

To nebylo pozvání na tête-a-tête. Co asi chce?

Zavadil letmo o plyšovou krabíčku na stole. Aby tak prstýnek? Co jí řekne? Co udělá?

Upravil se, skoro mechanicky sáhl po krabíčce, a šel. Cestou vymýšlel výmluvu, ale nevynášel nic kloudnějšího, než že mu prsten někdo ukradl, nebo že ho ztratil. Přes to se utěšoval, že se asi mylí o záměru chvatné obsílky. Oddal se osudu a odhodlaně vstoupil.

Erna jej zavázala těžkým mlčením a pak ho požádala, aby na adresu Koblicovu poslal tento telegram: Nutná odchodní záležitost. Pošlete ihned zástupce. Mayer. — „Koblic už ví, jak rozluštit tuto šifrovanou depeši.“

Věc spěchala. Rozloučili se stručně a vřele. Až když už Eda mizel ve dveřích, zavolala jej zpět. Jen slovo ještě.

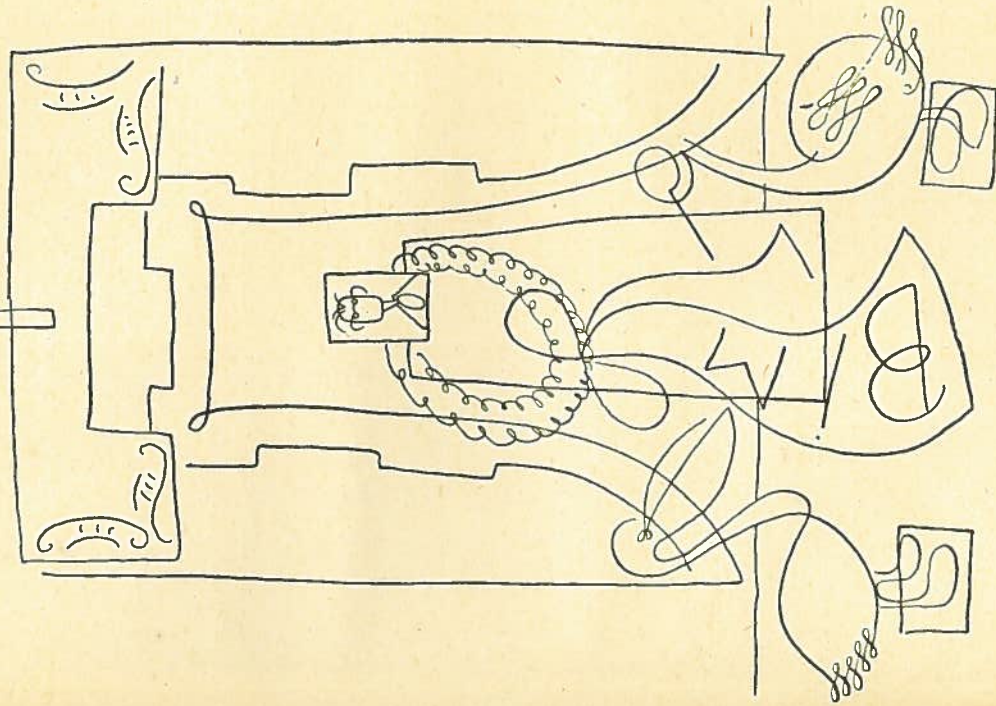
„Zástava . . . ?“

Zrudl. „Chovám ji jako talisman. Chtěl jsem ji podržet, jak dlouho jen dovolíte.“

„Ráda bych vám darovala ten prsten,“ řekla, „ale mám k němu sama jakýsi vztah. Chcete-li upomínku, věnuji vám ochotně jiný. Ale opál s gravurou mi vratte.“

Stál chvíli bezradně. Výmluva předem selhávala. Čin! Rozhodný, přesvědčivý. Napřáhl ruku, podal jí prázdnou krabíčku a chtěl odejít.

KABINET PŘÍRODOVĚDNÝ

Zdržela jej. Že mu vyhlédá jiný. Aby si vybral. Ale zatím již otevřela etui.

Dobře seřané překvapení.

Potřásla jej chvíli krvavých rozpaků.

Mluvil hlouposti. Že asi nedopatřením. Zapomněl prstýnek doma. Ale přistě jej určitě přinese.

Zasmála se jizlivě. „Uspořím vám cestu.“

Otevřela zásuvku a s vypočítavou pohybovou grácií vsunula prsten do prázdné krabičky.

Edův bílý úžas nad touto eskamotáží jí způsobil mnoho rozmarného veselí. Nevysvětlila. Až když se dost nasmála, podala mu schránku s prstenem a řekla: „Těžce jste se vykoupil. Doufám, že po této zkušenosti budete příště opatrnější a — upřímněji . . .“

Políbil jí ruku a zmateně odešel.

„Telegram!“ volala za ním. Ale byl už na ulici.

Pozdě večer přijelo Koblicovo auto.

Dobře zaplacená režie hotelierova neselhala.

Ve čtvrt hodině odvážel šofér Ernu do velkoměsta.

XX.

Bimova hospodyně pozvala Bedrnu na obřadnou svačinu. Klientela jeho rozšafného věhlasu a úředních zkušeností sahala daleko do okolních vesnic.

Povzpomínali, a hospodyně vpadla in medias.

„Notář dělá obtíže. Nechce hnout závěti, dokud se nepřipad Bimův nevyjasní. Dokud nebude úředně (!) prohlášen za mrtvého. Bylo, prosím, možno podnikat víc? Až z velkoměsta přijela komise. Hledala mrtvolu. Nenašla.“

Bedrna pohrdavě mávl rukou. „Chudák Bim — voda je dravec — kdež ten už je! Na hranicích, ne-li v moři. Ještě nedávno mi vykládal o žralocích. Ted' si je, ubožák, aspoň prohlídne zblízka. Ještě že mu osud dopřál takovej vědecky slohovej konec“ . . .

Hospodyně seřela krokodýlí slzu. „A jak já k tomu přijdu? To za ním půjde komise až mezi žraloky? Věrně a pocti-

vě jsem se mu nasloužila dost a dost — zasloužím taky svůj groš po něm. Nakonec v bidě umru a žralok sežere i požůsta-lost po Bimovi.“

Bedrna uskl sladkého vína a přemítal. Kabinetní případ, s jakým se v dlouholeté životní i úřední praksi dosud nesešel.

Po novém doušku se zchytrale uhodil do čela. „V blízké vesnici je moudrá bába. Zkouší lahvičky a umí vyvolávat duchy. Dojdu večer pro ni a uděláme sezení. Taková věc se stejně musí dělat v noci. Vyvolala už jiné mrtvé — přijde i Bim. A bába na něm zařídí vymámí, co se stalo a jak s ním je. No — a potom půjdeme najisto.“

Dojatá hospodyně mu znova a znova dolila, lichotila, chválila, děkovala. A když se zeseřilo, pobídla jej, aby došel pro záračnou ženu, nad níž hrob a jeho tajemství navzdory vědám a vírám pozbyly moci.

Protože se Bedrna jménem svým i očekávaného okultního fenomenu pojal, že bude třeba uměle evokovat mystickou náladu, obstarala hospodyně další zásobu vína, zastřela okna a připravila věci, které jí Bedrna zhruba naznačil.

Vzrušeně, neklidně očekávala a skoro se ulekla, když k deváté večer zvonek ohlásil návštěvu.

Bedrna dostal slovu. Bába strašila už vzezřením. I mrtvý byl by před ní raději utekl, než se vrátil. Ale Bedrna nelhal, ani když tajemství úspěchu podmínil slušnou dávkou alkoholu.

Teprve když zmobilisovala poslední výzvu, zasedla dobře vypreparovaná trojice mystiků k rozviklané třínožce, která se jednou nohou dotýkala této trojrozměrné země, druhou oblastí metafysických, třetí okovaného bagančete Bedrnova Včasná a opatrná pojišťka, kdyby se snad třínožka zatvrzele zdráhala klepat, naklánět, vypovídat.

Bába, omotaná prostěradly, vypadala v přísuvitu blikavého kahaníku jako Polednice. Ani měsíc si nedal ujit tuto strašidelnou příležitost a somnambulně se opřel o dveře zeleným pruhem.

Kulisy stály, světelné efekty fungovaly, začalo se hrát.

Vesnická madame de Thèbes nabrala dechu, letmo přehlédla,

dotýkají-li se vzájemně palce a malíky rozpijatých rukou, a pak zvolala hlasem velikým: „Duchu nebožtíka Bima, ať jsi kde jsi, objev se! Nahoru, výš a blíž, mezi nás! Přijď a mluv!“

Chvilé napjatého ticha.

Najednou se lehce otevřely dveře a v měsíčním svitu se zaželenal přízrak profesora Bima.

Hospodyně se zděšeně pokrčížovala, zježený Bedrna vklouzl pod stůl, bába jektala zuby.

Ticho.

„Kdo je to tu?“ ozval se vyjevený stín Bimův.

Bába, která neočekávala tolik ochotné pohotovosti, marně se pokoušela o souvislý projev, než vykoktala: „Dobrý duchu Bime, kam jsi nám odešel?“

„Za červenou ještěrkou . . .“ odpověděl k úžasu všech polohlasně a zlomeně.

Hospodyně zaškala. „Tak přece! To mi neměl udělat!“

Duch se hájil: „Každý z nás, Marie, se někdy jediným chybným krokem octne na nakloněné ploše, sklouzne, a za chvíli se dívá smrti v tvář. Jsem poučen: Příště mne nevy-láká ani tisíc červených ještěrek.“

Po tomto nezakrytém doznání prolomilo zasažené ženství Marino hráz ztrnulých rtů. „Červená ještěrka. Fuj! Že se nestydíš! Starý škrpál. Vychovatel mládeže. O mrtvých dobré — ale tohle je, nebožtíku Bime, o věčnou pomstu volající Sodoma!“

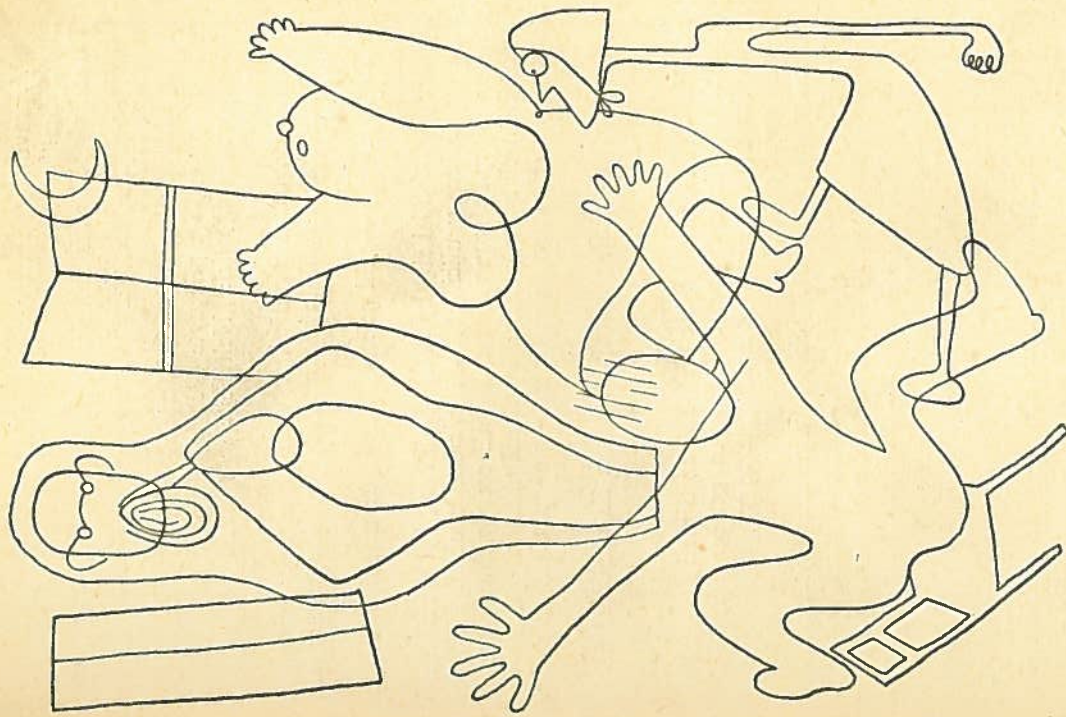
Duch se o krok přiblížil. „Jak mám rozumět tomuto ztřeštěnému uvitání? A co tu chtějí ti lidé?“

Bába, které reklamní význam zázraku dodával odvahy, umlčela hospodynin pekelným pohledem a navázala s odbornou emfází: „Chceme, abys nám pověděl, kde jsi zanechal svou tělesnou schránku.“

„Co je to?“ vypouklil oči.

„Abys nám prozradil, duchu Bimův, kam odplavala tvoje mrtvola.“

„Halucinace? Šílím?! Nebylo by divu, po tom, co jsem pro-žil.“

„Vypravuji! Vypravuji, co jsi zažil!“ pobádala jasnovidná. „Poroučím!“

Bim pokročil až k třínožce a usedl na uprázdněné místo. Bedrna vyrazil jako polekaný hafan a zalomcovav dveřmi, zmizel ve tmě.

„Co tohle všechno znamená, Marie? Rozsviďte přece, nalijte vodu do umyvadla a připravte něco k jídlu a pití.“

Bába poučila váhající: „Nehýbejte se s místa! Tohle říkají všichni.“

Bim redivivus se vymrštil, vyvěkl omotanou mumii ze dveří a neduchově fysikálním krokem ji poslal se schodů jako rychloboží.

„Dotkl se mne — sáhl na mne — do roka umru!“ bědovala duchařka.

Když Bim dojídal zbytky okultního kvasu, byl vyrušen ne-
zvyklým hlukem v ulici. Odhrnul záclonu a užasl: Před do-
mem se nakupil zástup zvědavců. Chtěl otevřít okno a popat-
ř se po příčinách zjevu, jehož dějiny časně uléhajícího města ne-
pamatovaly. Ale vtom již se ozvalo temné zabušení na dveře.
Otevřel.

Kněž, velitel, lékař, ponocný, redaktor. Za nimi Bedrna.

„Co se děje?“

Ticho.

„Mluvte, přátelé. Proč jste přišli? A co ti před domem?“

Lékař si dodal odvahy. Odhodlaným gestem uchopil Bi-
movu pravici na tepu a počítal. „Jste to vy, Bime? Žijete?
Odkud jste se vrátil?“

„Těší mne vaše účast,“ řekl skoro polichocený. „Stala se
mi nehoda — pojd'te dál, řeknu vám něco o tom.“

Vstoupili, ale vydechli volně, až když zablédli na stole ne-
dojedené syřečky, které dávaly neklamně usuzovati o bezpečí
tří dimensí.

Teď mu teprve přátelsky potřásl pravicí, zasedli ke stolu
a utkvěli na jeho rtech.

„Nehoda,“ řekl Bim. „Bylo to tak: Odešel jsem za šera
na lov nočních můr. Jdu kolem řeky — ejhle, pěkná vážka
— libellula . . . Proč bych si ji nechytíl? Chytil. Usednu,

vsunu ji pod klobouk a chci ji uschovat do torby. A teď se
stalo něco, pánové, nad čím mi rozum dosud bezradně stojí.
Otevru torbu, a z torby vyběhne — červená ještěrka! Ještěrka
s červeným trupem! Pánové, ještěrka s trupem, jaký měla tato,
se nevyskytuje v tropech ani v krajinách polárních. Úplně
novum. Nesmírný objev. Dějinný převrat. Chyťt ji — toť
znamenalo, že ve všech učebnicích světa bude pojmenována
ještěrem *Bimovým*. Že červená ještěrka zachová moje jméno
nedozírným věkům. Životní dílo. Homér použil k tomuto cíli
Iliady. Já měl, pánové, nesmrtelnost na dosah ruky a za je-
diný večer! To stálo za odvahy.

Vyskočil, potvůrka, a pelášil přede mnou. Já za ní, cestou
necestou. Skryje se pod balvan. S nadlidským úsilím jej odva-
lím. Proplétá se křovisky. Já za ní. Kdyby byla, pánové, sko-
čila do sopečného jícnu, nerozmýšlel jsem se ani vteřinu. Sto-
krát se mi zdálo, že je moje. Stokrát mi unikla. Pánové, ni-
kdo neví, co je vášně, dokud se nestal přírodovědcem z pře-
svědčení.“

„Je to tak“ . . . vzdychla hospodyně melancholicky.

„Dostal jsem se konečně, nevěda jak, až k Dáblí roklí.
Klouzá přede mnou. Po kamenech, po kořenech, níž, níž. Zná-
te Dáblí důl: Macocha! Riskuji všechno. V rozhodném oka-
mžení se shýbnu — tvář v tvář smrti — polapil jsem ji. Ale
už se řítím v bezedno propasti. Byl jsem asi dlouho v bezvě-
domí. A když jsem se konečně probudil, stačilo uvědomit si,
kde jsem, abych znova omdlel. Za živa pohřbený. Po celé ho-
diny volám — marně. Stmí se, rozední se, pojem času mi mizí.
Věděl jsem, že vyvážnu-li, jen zárakem. Musil přijít anděl,
který zachránil mexického Maxmiliána. A přišel: „Červená
ještěrka . . .“

Tázavý úžas všech se dramaticky vystupňoval.

„Jaro a mládí. Ta kvintánka Hamrová s kvintánem Vaj-
sem. Zatoulali se večer k propasti. Zasechli moje volání. Po-
spíšili do vsi a s pomocí několika obětavých sousedů, rahan
a navazovaných lan mne vyprostili.“

„A ta pravá červená ještěrka?“ zeptal se lékař.

„Ujela v cizím autu,“ zmystifikoval velitel.

„Ta moje červená ještěrka?“ zeptal se udivený Bim. Redaktor se potoučle usmál: „Ta, které platil lístek, nalezený za lemem vašeho klobouku . . .“

Profesor si vzpomněl: „Ale to je přece stále táž!“

Děkan nechápal. „Ještěrka s červeným trupem?“

„I kdež — Hamrová!“

Nový údiv. Obsírné vysvětlování. Smích.

Lékař otevřel okno a oznámil shromážděným, že Bim je živ a zdráv. A redaktor chvatně připojil, že podrobnosti přinese sobotní číslo.

Nazdááá!

Jen ještě redaktor připomněl shovívavý dobrák Bim na rozloučenou: „O těch kvintánských hrdličkách se nezmíňujte. Měli by vyšetrování“ . . .

XXI.

Ráno zajel prefekt k divadelnímu řediteli. V průvodu sládky Hamra a velitele.

Mluvili stručně, jasně, ostře.

Zle mu vyčinili.

Aby se co nejrychleji odklidil se svou šmírou. Do horoucích pekel s Ohnivým kruhem. Jinak bude stíhán pro vydírání a teror.

„Těší mne, pánové,“ řekl klidně, „že se vám vrátilo sebevědomí, protože Erna ujela, Bim je živ a nebezpečí zdánlivě minulo. Oddejte se znova tradicím počestných krbů a hodnostních prestýží. Nahraďte svoje mozky žoky peněz a plijte povznesené po každém, kdo má sešlapané opatky: *nepotřebujete-li ho, nebo není-li vám nebezpečný*. Ohnivý kruh nebyl bludný kruh. Čekal jsem na toto poslední jednání. Dobře jste sehráli, drazí. Zasluhujete věnec. Oplátkou za zlatý vavřín, který jste mi věnovali. *Věnec sena*. Loučím se s vámi.“

Co s ním?

S dobrodruhem bez existence, bez titulu, bez vzdělání, bez společenské dialektiky a manýr se špinit nebudou.

Rozloučil se jen s profesorem Voskou a odjel do velkoměsta, kam mu vítězněrazil cestu Ohnivý kruh.

XXII.

Ředitel přivčálal do gymnasia hodinu před vyučováním.

S pomocí školníkovou strhal v přírodopisném kabinetě černé dekorace a odstranil květiny, připravené pro tryznu.

Smuteční výprava byla odmontována v pravý čas. O půl osmé se dostavil Bim in persona, aby po třídenní absenci zevrubně ohledal svůj kabinet.

V zásuvice stolků našel poslední sloku Kokrdovy básně. Unikla potupnému zmaru ve Voskových rukách jen proto, že se nevešla na první arch a že recitátor Horných ji tu zapomněl.

Co je to?

Bim nasadil okuláry a četl:

Ó Bime, ohlas našich hrdel spolku
ti na cestu znějž v eden pravěký:
Buď rajských otcem ještěrů a očků,
sviř věčné tobě světlo na věky . . .

Úderem osmé vrazil Bim do kvinty jako povětroň: „Ničema, který tohle psal, dostane tři hodiny karceru. Přihlásí-li se. Nepřihlásí-li se — šest hodin karceru!“

„Těch šest si teda vodsedí Kokrda“ . . . poznamenal pro třídu Horných.

XXIII.

Červená rukavička.

Bez palce.

„Co je to, Jarmilo?“

Nezradila Edovo tajemství.

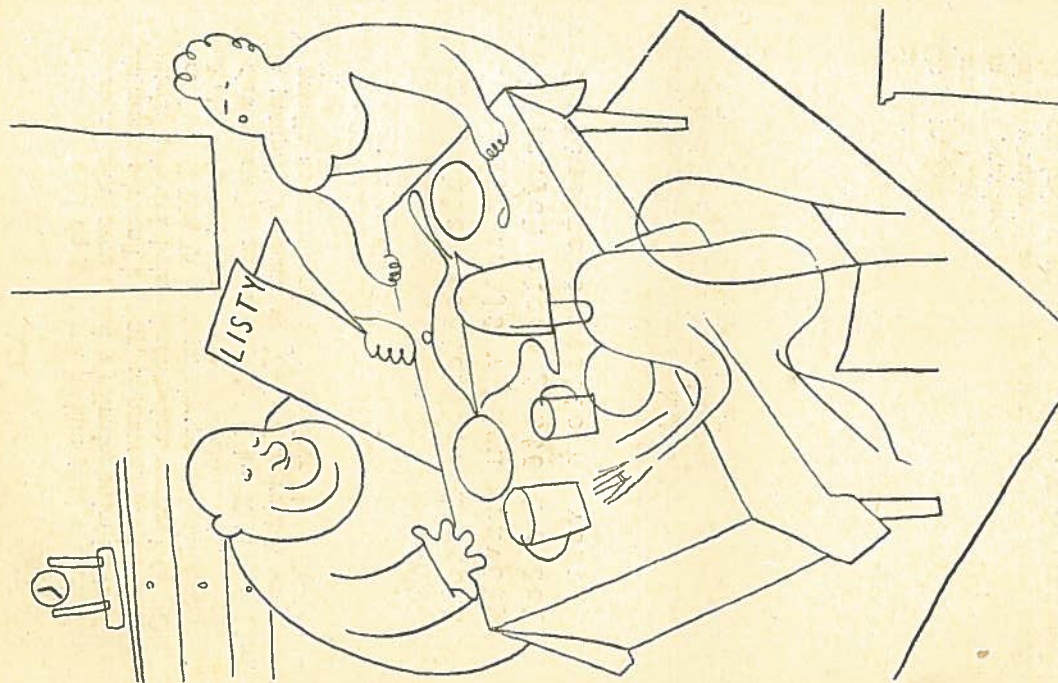
Bim měl pravdu.

Ještěrky v rukavici se nerodí ani v Africe, ani v Gronsku. Byla to ciselářská operace. Ale podařila se. A Bim neumřel.

XXIV.

Tříkrát kolem.
Po večeri eksplodoval Jarmilín opál Hamrovi do očí.
Ukryl za novinami svůj úžas a zahřměl jako poplašný si-
gnál:

REVOLUCE V PATAGONII

TRAKTÁT O GROTESCE

ktej vsunuji do knížky místo do fejtonového sloupce, neni tedy apologický doslov, neni pokus o definici. Je esej o tříkrálové moudrosti Tobiáše Říhala, jejíž rozmarový optimism věří v nesmrtnost posvícenských koláčů, přes to, že Malvolio je občan kormutlivě střízlivý a počestný. Je koment k výstřední komice, kterou Gautier nazval *logika nesmyslná*.

Snad zítbra dokáže filosof vaudevillu, že neni náhody. Že i v zdánlivě nejnesmyslnější je řád a kázeň. Že podle nové, paradoxní logiky nezbuđe udiveným majitelům letohrádků, až jednou slunce vyjde na západě, než aby otočili východní stranu svých ložnic o 90°. Anebo dokáže jiný, že všechno je náhoda, že neni souvislosti příčinné, časové, místní, dějové a neni předchozího výpočtu, protože $2 \times 2 = 4$ rovněž jen náhodou. *Groteska*. Oba se stejně přiblížili její definici.

Tragikomedie? — Užasné kontrasty. Zlom tragického v he-misféru protinožců, tak hluboko, že extrémny se dotýkají. Smrtelné vášně, promítané do metafysiky, které morálka filistrů zniveluje a přístroj pruderní jako klášterní chovanky a jejichž odražené výkřiky se vrátí truchlosměšným pazvukem. Osudové děje, které chtěly vyvrátit osu zemskou a zatím neotřásly ani budkou na vesnickém dvorku. Bomba komplotu, jež měla odsouzenec jediným vrhem smést s povrchu, a zatím „prskla a zhasla docela“... a zbyl po ní jen puch. Humoristický román je přísná konstrukce. S pevnými základy, hluboko zapuštěnými do této země. Satira — bič aktualit. Útočně zlomyslná, bolestně zasahující s napravitelskou tendencí, moralisující někdy až s kazatelským patosem, jakési mravní argumentum a *contrario*.

Groteska? — Jen stručně: Je nespoutanější aktualitami, neodvislá od platných fyzikálních zákonů tří dimenzí, fantasnější v kombinaci, smírnější v ironii. Komično grotesky (jako komedie) rodí se i resultuje z absurdnosti, která je (podle Bergsona) analogická absurdnosti *smu*. Neuvěřitelné a náhoda (již lze proto jen s problematickým výsledkem třídit na klasickou a neklasickou), je *agens*, je hybná síla, která však

po formální stránce ulehčuje odpovědnosti konstruktérově jen *zdánlivě*, má-li závěr účinně odpovídat záměru. Grotesce nede o velké osudy velkých lidí a věcí. Chce abstrahovat svoje nepovrchové resumé s povrchového dění, z mikroskopických zápletek, okrajových poznámek. Jako komedie, i groteska na rozdíl od tragédie (zase podle Bergsona) soustřeďuje pozornost nikoli na činy, ale na *gesta*. „Zařizuje se na povrchu, protože by pronikáním hluboko do osoby, upevňováním vnějšího účinku na příčinách příliš důvěrných ohrozila a obětvala vše, co směšného učin choval.“ A ještě citát: Komika může se začínati jediné tam, kde osoba bližního přestává nás dojímati.

Groteska je asentimentální. Horšit se na ni pro nedostatek lyrismu bylo by vytýkati rybě, proč nelítá v povětří, komíníkovi, proč se nepudruje, palmě datlové, proč neroste v Podbabě. Stejně tempo, styl, formát jsou předurčeny charakterem grotesky, i když Marlittová a Glynová napsaly dojemné a dlouhé romány.

A tak dále. Od Říhala přes Bergsona k Říhalovi. Čili: Dosti citátů, dosti učeného povídání, které nebylo míněno jako recept a návod pro maloměstskou idylu, s jejímiž náhodami souvisí konec konců jen náhodou. Třeba tou, že se někomu nelíbí můj obličej. Nedívím se mu celkem — mně se rovněž nelíbí. Ale groteska nemůže za autorův obličej, jenž, na štěstí, neni kriterion jediné a poslední. Soudy, které si právem do-býly významu apodyktsky platných a směřodatných, přijaly grotesku vlídně. *Jako grotesku*. Jako útvar, jenž se nechce povyšovat na vzor a dosažený vrchol slovesných možností, protože samy iniciativně předpoklady a záměry jsou téměř divergentní u široce epické koncepce a satiry nebo grotesky. Ale zároveň jako útvar, jemuž jde o víc, než o neodpovědnou kratochvíli, i když technická virtuosita zůstává *předpokladem*, i když si klade za úkol vnější dějstvijící formu příběhu: o smích, jenž umí nalézt výraz i pro vážné. Chaplin dal příklad. O vážné, traktované třeba formou „humoristické de-ktivky“ (jak nazval tuto grotesku Hoffmeister). Někdy i o víc.

Říhal skepticky protestuje. Má pravdu. Na světě jsou i lepší věci, než traktáty. A jeho prorocství se naplní již tehdy, bude-li groteska pro všechny snobské městky a jejich čajovou Gartenlaube *smrtelně* nudná a *ubíjející*. Nejlepší důkaz její životnosti i oprávněnosti a impuls nad jiné povzbudivý. M.

JIRÍ MAŘÁNEK

JEŠTĚRKA V ČERVENÉM BLUDIŠTI

HUMORISTICKÁ DETEKTIVKA

OBÁLKA A OBRÁZKY

OD AD. HOFFMEISTERA

II. VYDÁNÍ

VYTISKLA KNIHTISKÁRNA „ORBIS“

V 1000 VÝTISČÍCH

Téhož autora:

SMETANOVSKÁ MEDITACE

VÝSTŘEL NA SLEPO

UTRPENÍ PĚTIHRANNÉHO BOBA

S ilustracemi Jos. Čapka

BŘICHOMLUVEC A AMAZONKA

KOUZELNÝ DEŠTNÍK

S ilustr. F. Muziky

MILOVÁNÍ O CENY

(V tisku)

Koupeno 11. 12.